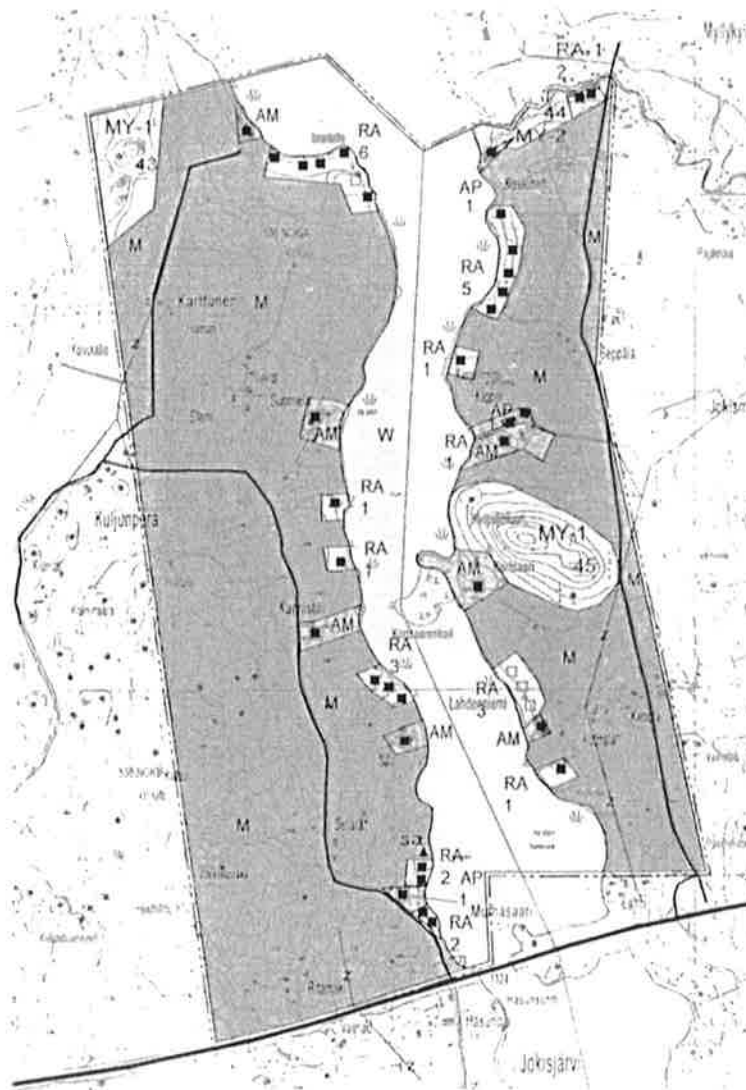

NOKIA

RANTAOSAYLEISKAAVA 2001

NOKIA

RANTAOSAYLEISKAAVA 2001

SISÄLLYSLUETTELO

PERUSTIEDOT

Suunnittelutilanne

Seutukaava

Yleiskaava

Asema- ja rantakaavat

Rakennusjärjestys

Maarekisteri

Rakennuskiellot

Suunnitelmat

Pohjakartta

Perustiedot

Maanomistus

Väestö ja työpaikat

Rakennettu ympäristö

Kokonaisrakenne

Maankäyttö

Palvelut

Yhdyskuntatekninen huolto

Luonnonympäristö

Luontoselvitys

Suojelukohteet

Luontokohteet

Rakennettu ympäristö

TAVOITTEET

Yleiset tavoitteet

MITOITUSPERUSTEET

Rakennusoikeuden laskenta

Kiinteistökohtainen rakennusoikeus

Suuret järvet

Pienet vesistöt

Saaret

RANTAOSAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT

Yleisperustelu ja -kuvaus

Kokonaismitoitus

Suunnitelma ja sen perustelut

Pysyvä asuminen

Palvelualueet

Loma-asutus ja matkailu

Virkistys
Veneily
Suojelu
Maa- ja metsätalous
Erityisalueet
Muut alueet
Muut määräykset

Luonnonympäristö

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Vaikutukset luonnonympäristöön
Vaikutukset rakennettuun ympäristöön
Vaikutukset yhdyskuntatalouteen
Sosiaaliset vaikutukset

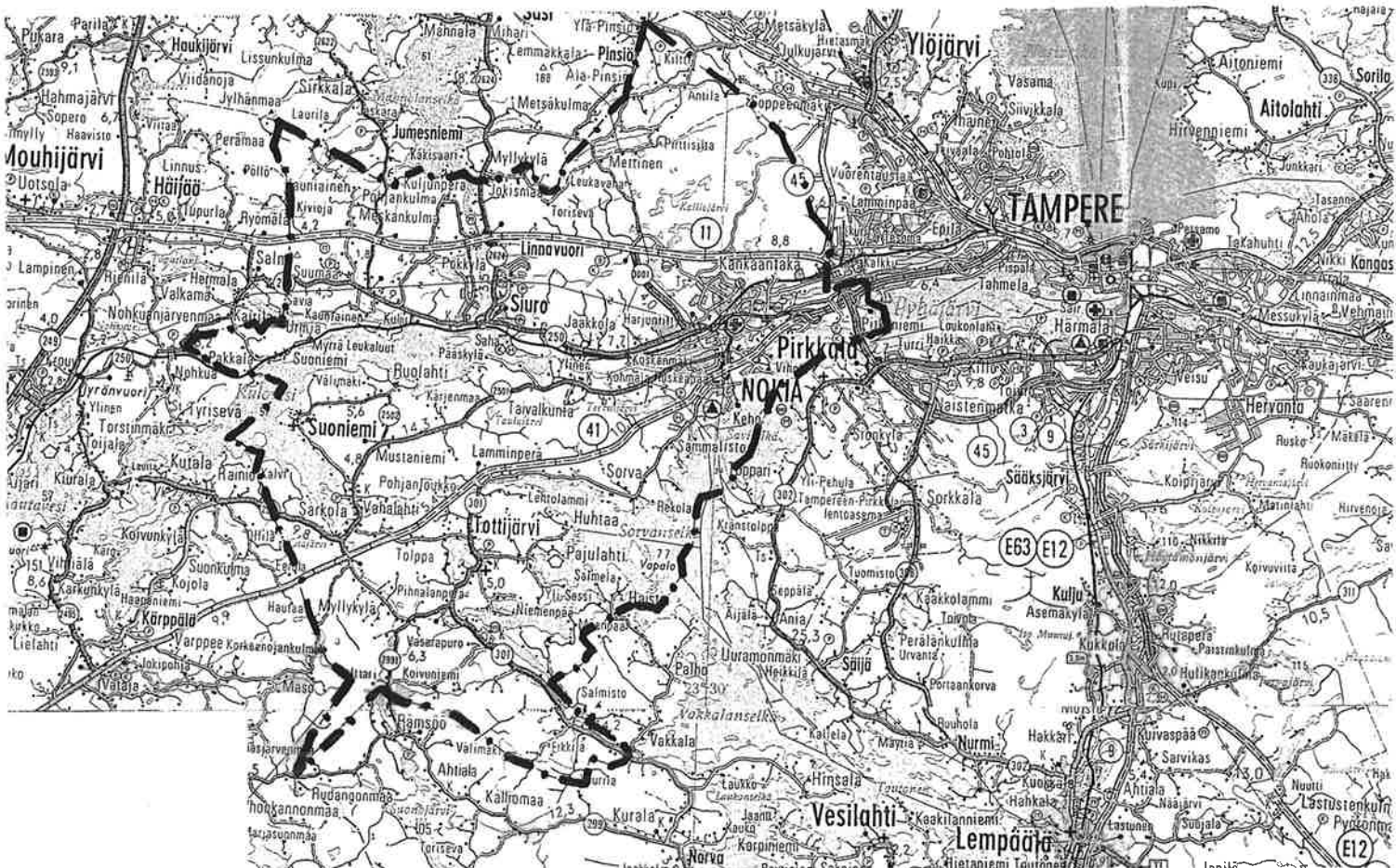
TOTEUTTAMINEN

Rantaosayleiskaavan oikeusvaikutukset
Yksityiskohtainen suunnittelu
Loma-asuntoalueet
Pysyvä asuminen
Virkistysalueet
Venesatama-alueet
Suojelualueet

SUUNNITTELUVAIHEET

Suunnitteluorganisaatio
Suunnitteluvaiheet

LIITTEET

OSAYLEISKAAVAN SELOSTUS KOSKEE 8.6.2001 PÄIVÄTTYÄ OSAYLEISKAAVAA

1 PERUSTIEDOT

1.1 Suunnittelutilanne

Nokian kaupunki sijaitsee Pirkanmaan keskeisellä alueella ja rajoittuu Tampereen kaupungin lisäksi Ylöjärveen, Hämeenkyröön, Mouhijärveen, Vammalaan, Vesilahteen ja Pirkkalaan. Kaupungin kokonaispinta-ala on 348 km², josta maa-alueita on 289 km² ja vesialuetta 59 km². Vesistöjen rantaviivan pituus on n. 260 km.

Nokialta Tampereelle on n. 15 km ja Vammalaan 40 km matka. Pirkkalamalla sijaitsevalle lentoasemalle on 15 km.

Suunnittelualue käsittää Nokian kaupungin kaikki ranta-alueet seuraavia alueita lukuunottamatta

- Nokian keskustaajaman osayleiskaava v. 1995
- Siuro-Linnavuori-Kulju taajaman osayleiskaava v. 1985
- ranta-alueet yllämainittujen osayleiskaava-alueiden välissä Nokianvirran pohjoispuolella
- Tottijärven taajaman länsipuolelle sijaitseva rannanosa n. 1 km pituisella osalla. Ranta-alue on päätetty liittää Tottijärven taajaman suunnittelualueeseen.

Osayleiskaava-alueella Pyhäjärven rantaviivan pituus on noin 57 km ja Kuloveden n. 50 km. Muita rantaosayleiskaavaan sisältyviä pienempiä vesistöjä on 45, joissa rantaviivan pituus on n. 72 km ja vesistöjen pinta-ala yhteensä 711 ha. Yli 1 ha suuruisia saaria on yhteensä 13, rantaviivan pituus n. 21 km ja pinta-ala n. 186 ha. Rakennettuja alle 1 ha suuruisia saaria on yhteensä 15.

Suunnittelualueen syvyys rantaviivasta vaihtelee alueittain ollen vähintään 200 m. Porin tien pohjoispuolella ns. natura-alueen koko on n. 2,5 x 6,5 km². Valtaosa alueesta on metsävaltaista aluetta.

1.11 Seutukaava

Nokia kuuluu Pirkanmaan maakuntaliiton toimialueeseen. Pirkanmaan 3. seutukaava on vahvistettu Ympäristöministeriössä 6.6.1997. 3. Seutukaavaan on tarkastettu aikaisemmat seutukaavat. Seutukaava 3 on tutkinut erityisesti taloudellisia yhdyskuntarakenteita ja näiden tukemista sekä ympäristökysymyksiä.

Seutukaavassa suunnittelualueelle on osoitettu useita erilaisia varauksia.

Ote seutukaavasta

NOKIA 19

19 MTY	101	Kuljun ja Kauniaisen pellot / Kauniainen - Kulju kulttuurimaisema
19 MTY	102	Ruolahden pellot / Ruolahden kulttuurimaisema
19 MTY	103	Sarkolan pellot / Sarkolan ja Vahalahden kylät ja kulttuurimaisema
19 MTY	104	Knuutilan alueen pellot / Knuutilan kartano ja kulttuurimaisema
19 MTY	105	Huhtaan pellot / Pajulahden kylä, Tottijärvi
19 MTY	107	Palhon kylän pellot / Palhon kylä (Vesilahti)
19 MU	176	Siuro - Halimas
19 MU	177	Koukkujärvi Nokia - Ylöjärvi (Hämeenkyrö, Tampere, Ylöjärvi)
19 VR	201	Taivalkunta, golf-kenttä
19 RM	251	Kylpylä Eden, Vihola
19 SL1	301	Luodon saari, lehtojensuojelu
19 SL1	302	Viholan lehto, lehtojensuojelu
19 SL	303	Kivikesku, luonnonsuojelu
19 SL1	304	Myllypuron lehto, lehtojensuojelu (Tampere)
19 SL	305	Ruutanalampi ja puronvarsilehto, luonnonsuojelu
19 SL1	306	Ylä-Pinsiön lähdelehto, lehtojensuojelu (Ylöjärvi)
19 SL	307	Masojärvenkorpi, luonnonsuojelu
19 SL1	308	Lapinvuori, vanhojen metsien suojelu
19 SM	351	I luokka 1. Linnavuori
19 SM	352	I luokka 3. Ollila
19 SM	353	I luokka 6. Nikkilä
19 SM	354	I luokka 12. Huvilaniemi
19 SM	355	I luokka 14. Kuirinmäki
19 SM	356	I luokka 15. Hintsu
19 SM	357	I luokka 16. Utola
19 SM	358	I luokka 17. Sotkanlinna
19 SM	359	I luokka 18. Keho
19 SM	360	I luokka 19. Viik
19 SM	361	I luokka 29. Talola
19 SM	362	I luokka 40. Uhratunniemi
19 SM	363	I luokka 43. Erkkilä
19 ET3	401	Koukkujärven jätehuoltoalue
19 jh	402	Koukkujärven jätehuoltoalue suoja-alue
19 ER	411	Vihnusvuori pv
19 ER	412	Linnavuori (varastoalue) pv
19 v	501	Päävesijohto Nokia - Pirkkala
19 pv2	502	Metsäkulman pohjavesialue
19 pv1	503	Ylöjärvenharjun pohjavesialue (Hämeenkyrö, Ylöjärvi)
19 pv1	504	Maatialanharjun - Villilän pohjavesialue (Tampere)
19 ET1	505	Vihnusjärven pohjavedenottamo
19 ET2	506	Kullanvuoren jätevedenpuhdistamo
19 ET2	507	Siuron jätevedenpuhdistamo
19 v	514	Yhdysvesijohto Nokia - Tampere (Tampere)
19 v	515	Päävesijohto Mihari - Siuro - Nokia (Hämeenkyrö)
19 ET4	601	Melo
19 ET4	602	Nokia, höyryvoima
19 ET4	603	Tervasuo
19 z	604	Melo - Kyröskoski
19 ET4	605	Harjuniitty
19 z	606	Kangasala - Olkiluoto
19 ET4	607	Kankaantaka
19 ET4	608	Nokia
19 z	609	Melo - Nokia
19 z	610	Kyyini - Kaakkuri
19 z	611	Harjavalta - Melo
19 z	612	Haarajohto Harjuniittyyn
19 z	613	Melo-Lempäälä
19 z	614	Haarajohto Nokian asemalle
19 z	615	Nokian as - Melo

19 z	616	Nokian aseman yhdysjohto
19 z	617	Melo - Pinsiö
19 z	622	Kangasala - Melo
19 z	625	Melo - Myllypuro
19 ah	801	Maatialanharju
19 ak	701	87. Kauniaisten - Kuljun kulttuurimaisema
19 ak	702	88. Siuronmäen asutus
19 ak	703	89. Pitkäniemen sairaala-alue
19 ak	704	90. Sarkolan ja Vahalahden kylät ja kulttuurimaisema
19 ak	705	91. Nokian kirkko ja Maatialan pappila
19 ak	706	92. Viikin kartano ja kulttuurimaisema
19 ak	707	93. Nokia Oy:n teollisuuslaitokset ja asuntoalueet
19 ak	709	95. Suoniemen kirkko
19 ak	710	96. Tottijärven kirkko ja tapuli
19 SM	3001	II luokka 2. Lukkilansalmi 1
19 SM	3002	II luokka 4. Kalmaanmäenkallio
19 SM	3003	II luokka 5. Laurila
19 SM	3004	II luokka 7. Vuorela
19 SM	3005	II luokka 8. Rantavainio
19 SM	3006	II luokka 10. Haapaniemi
19 SM	3007	II luokka 11. Urhatunsaari
19 SM	3008	II luokka 13. Mattila
19 SM	3009	II luokka 20. Viik
19 SM	3010	II luokka 21. Hakamäki
19 SM	3011	II luokka 22. Sotkanvirta
19 SM	3012	II luokka 23. Kirkkosaari
19 SM	3013	II luokka 24. Ketolanmäki
19 SM	3014	II luokka 26. Tappurinoja
19 SM	3015	II luokka 27. Hanhisaari
19 SM	3016	II luokka 28. Kamppi
19 SM	3017	II luokka 30. Kulju
19 SM	3018	II luokka 31. Pelttari
19 SM	3019	II luokka 32. Perttula
19 SM	3020	II luokka 33. Naulonsuo
19 SM	3021	II luokka 34. Talola 2
19 SM	3022	II luokka 35. Liukuslahti
19 SM	3023	II luokka 36. Pikkuvainio
19 SM	3024	II luokka 37. Tapanila 1
19 SM	3025	II luokka 38. Rekola
19 SM	3026	II luokka 38. Tapanila 2
19 SM	3027	II luokka 41. Pleunannokka
19 SM	3028	II luokka 42. Pelto-Aho

Luonnonsuojelualue

Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita.

Valtakunnallinen luonnonsuojelualue

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisiin ohjelmiin kuuluvia luonnonsuojelulla suojeltuja tai suojeltaviksi tarkoitettuja alueita.

Seutukaavaan on SL1-alueiksi otettu valtakunnallisiin suojeluohjelmiin kuuluvia soita, lintuvesiä, rantoja ja harjuja sekä vanhojen metsien kohteita eli aarniometsiä.

Alue tulee toteuttaa luonnonsuojelulainsäädännön perusteella.

Suositus

Suojelun toimenpanijana on ensisijaisesti valtio. Aluevarauksen toteuttajana voi olla myös alueen omistaja (kunta, yhteisö tai yksityinen henkilö), joka haluaa vapaaehtoisesti suojella alueensa.

Alueelle ei saa rakentaa muita kuin tieteellisen tutkimuksen tai suojelutarkoituksen edellyttämiä rakennuksia. Harjualueilla rajoitetaan pääsääntöisesti vain maa-ainesten ottoa.

Ennen luonnonsuojelulakiin perustuvia toimenpiteitä on alueen käytössä kiinnitettävä erityistä huomiota suojeluvarvon säilymiseen. Mahdollisesta luonnonsuojelualuetta muuttavasta toimenpiteestä on pyydettävä ympäristökysymyksistä vastaavan valtion viranomaisen lausunto.

SM

Muinaisjäännosalue tai -kohde

Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolain rauhoittamia kiinteitä muinajäännosalueita tai -kohteita. Ennen alueen maanpinnan muuttamista tai rakentamista on museovirastolle varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Selvyyden vuoksi osa kiinteistä muinajäännosalueista ja -kohteista (rauhitusluokka II) on esitetty erillisessä kartassa karttalehdellä numero 3.

Suositus

Muinajäännosalueiden ja -kohteiden ja niiden lähialueiden maankäyttöä, rakentamista ja hoitoa suunniteltaessa on itse muinajäännosten lisäksi otettava huomioon muinajäännostien suoja-alueet, maisemallinen sijainti ja mahdollinen liittyminen muulla tavalla arvokkaisiin kulttuuriympäristöihin.

MTY

Luontosuhteiltaan ja maisemiltaan arvokas maa- ja metsätalousvaltainen alue

Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousalueita, joihin liittyy erityisiä kulttuuri- ja/tai maisema-arvoja.

Suositus

Alueiden käytössä ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon alueiden ympäristöarvot. Rakentamisessa tulisi edistää alueen maiseman ja rakennusperinteen arvoja.

ak

Arvokas kulttuuriympäristö

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti arvokkaita kulttuuriympäristöjä, joilla on maisemallisia ja rakennusperinteen arvoja. Merkintä on alueen päämaankäyttöä täydentävä, joskus useita aluevarauksia ja maankäyttömuotoja sisältävä ohjeellinen osa-alue tai kohde.

Selvyyden vuoksi osa ak-alue- ja -kohdevarauksista on esitetty erillisessä kartassa karttalehdellä numero 3.

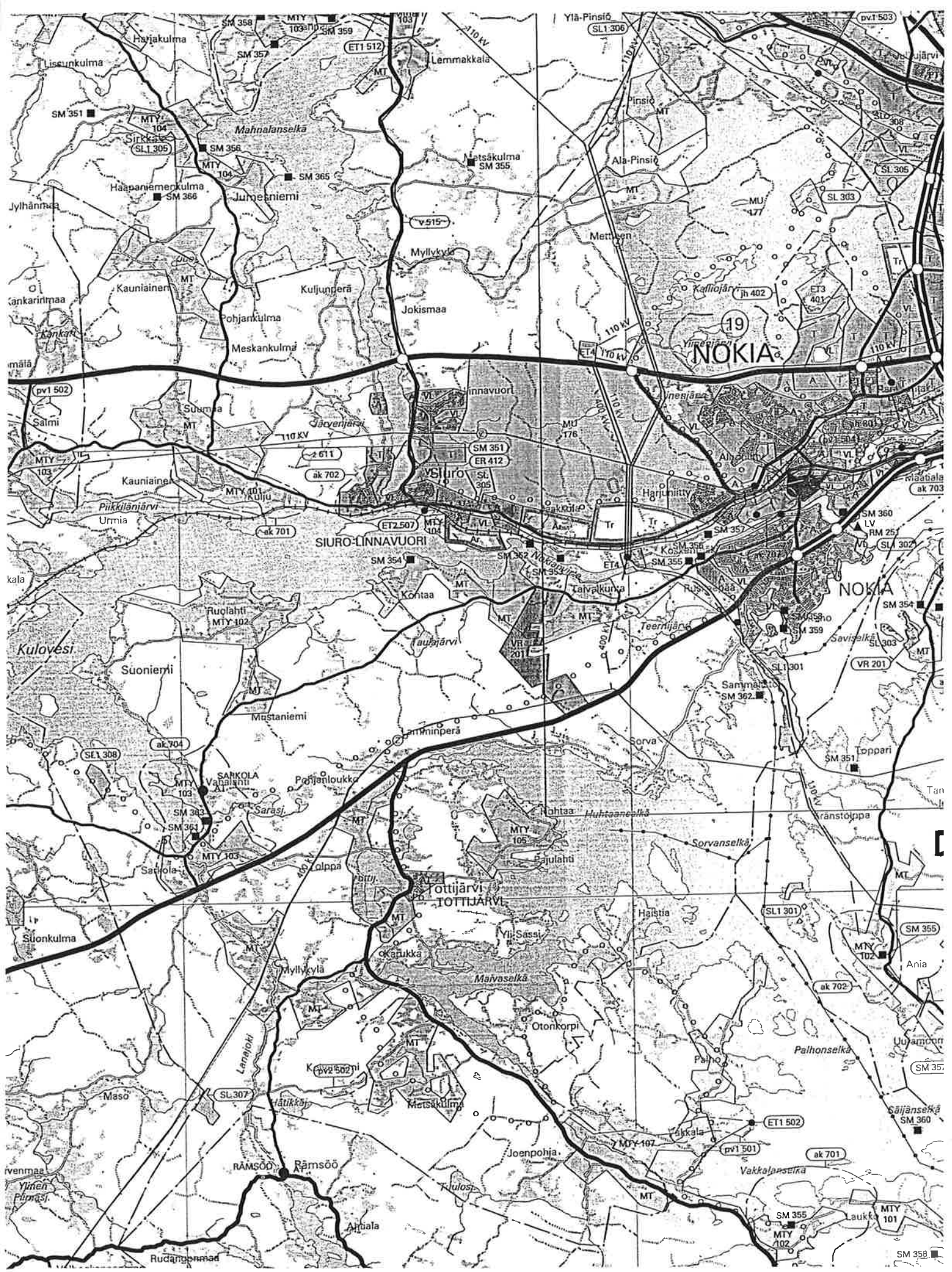
Suositus

Yksityiskohtaisessa kaavoituksessa, rakentamisessa sekä rakennetun ympäristön ja maiseman hoidossa tulee edistää alueen tai kohteen kulttuurillisten ja maisemallisten arvojen säilymistä.

ah

Arvokas harjualue

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita harjualueita, joilla on erityisiä maisemallisia tai luonnonsuojelu-arvoja tai jotka ovat geologisesti merkittäviä. Ah-alueet osaltaan turvaavat valtakunnallisen harjunsuojeluohjelman tavoitteita. Merkintä on alueen päämaankäyttöä täydentävä, joskus useita aluevarauksia ja maankäyttömuotoja sisältävä aluekokonaisuus.

1.12 Yleiskaava

Nokian keskustaajaman osayleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 24.11.1988.

Siuro-Linnavuori-Kulju taajaman osayleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.5.1982.

Kaupungin alueelle ei ole laadittu kokonaisyleiskaavaa.

1.13 Asema- ja ranta- asemakaavat

Rantaosayleiskaava on rajattu asemakaava-alueiden ulkopuolelle.

Ranta- asemakaavoja on vahvistettu Kuloveden rannoille 2 ja Pyhäjärvelle 3. Kaavan laatimisvelvollisuus käsittää kaikki rannat.

1.14 Rakennusjärjestys

Nokian kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 24.10.1991.

1.15 Maarekisteri

Alue kuuluu pääosin maarekisterin piiriin. Luodon saaresta etelään Sorvanniemeen saakka kiinteistörekisteriä pidetään Nokian kaupungissa.

Yleiskaava-alueen kiinteistöjen lukumäärä on n. 1430 kpl.

1.16 Rakennuskiellot

Ranta-alueilla on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain perusteella rakennuskielto.

1.17 Suunnitelmat

Nokian rantoja koskeva esiselvitys on valmistunut v. 1994. Selvityksessä arvioitiin nykyistä rakennustiheyttä, lisärakentamisen mahdollisuuksia, rakennuskiellon tarvetta, suojelutarpeita ja siirtymäkauden menettelytapoja. Esiselvitystä on käytetty hyväksi yleiskaavan laadinnassa.

1.18 Pohjakartta

Suunnittelun pohjakarttana on käytetty maanmittauslaitoksen laatimaa numeerista peruskartta-aineistoa, joka sisältää maastotietokannan ja kiinteistörekisterikartan; NKRK.

1.19 Perustiedot

Suunnittelun lähtökohtana on käytetty seuraavia tietoja:

- numeerinen peruskartta
- kiinteistörekisteri
- suunnittelu- ja kaavoitustilannetietoja
- maisema- ja luontotutkimusta vuodelta 1995, Ympäristösuunnittelu Oy Pirkanmaa.

Kaikki rannat on inventoitu maastossa luontotutkimusten yhteydessä. Inventoinnissa kartoitettiin luontotyyppi, rantakasvillisuus, eläimistö ja linnusto, rantojen peitteisyys sekä maisema. Luonnon kannalta arvokkaat alueet inventoitiin muita tarkemmin. Inventoinnista laadittiin erillinen raportti ”Nokian ranta-alueiden maisema- ja luontoselvitys, elokuu 1995”.

Inventoinnit suoritettiin Pyhäjärvellä ja Kulovedellä pienellä moottoriveineellä rantoja kiertäen ja kanootilla rannan läheisyydessä meloen ja n. 200 metrin välein rantautuen. Pienemmät vesistöt kierrettiin rantoja pitkin jalkaisin. Kasvistollista ja linnustollista lisätietoa saatiin paikallisilta harrastajilta.

1.2 Maanomistus

Suunnittelualue on pääosin yksityisten maanomistajien omistuksessa. Maanomistajista noin 60 % on Nokialta, 30 % lähikunnista (pääasiassa Tampereelta) ja 10 % muualta Suomesta.

Rakennusoikeuden laskennan pohjana oleva lainhuutorekisteri sisältää maanomistustilanteen 27.8.1998 tilanteen mukaisena. Tuon jälkeen on maanomistustilanteessa tapahtunut muutoksia, joita ei ole päivitetty maanomistajarekisteriin.

Maanomistajia alueella on kaikkiaan n. 1880 kpl.

1.3 Väestö ja työpaikat

Suunnittelualueella on noin 150 ympärivuotisesti asuttua rakennusta, joista osalla harjoitetaan maa- ja metsätaloutta.

1.4 Rakennettu ympäristö

1.41 Kokonaisrakenne

Nokian alueella on 2 suurta vesistöä. Pyhäjärvi ja Kulovesi. Pyhäjärvi toimii idässä rajavesistönä. Kulovesi kulkee itä-länsisuuntaisena alkaen keskustaajamasta Nokianvirtana. Vesistö on säännöstelty ja voimata-louskäytössä. Muita yli 100 ha vesistöjä on 2, Jokisjärvi ja Piikkilänjärvi.

Yli 10 ja alle 100 hehtaarin vesistöjä on 12. Pieniä alle 10 hehtaarin ja yli 1 hehtaarin kokoisia vesistöjä on 29. Osa vesistöistä sijoittuu naapurikuntien rajalle.

Valtatie 11 ja kantatie 41 kulkevat alueella. Tampere Pori rautatie kulkee alueen läpi itä-länsisuunnassa.

Suunnittelualue on rakenteeltaan pääosin maaseutumaista. Pyhäjärven rantoja on käytetty paikoitellen melko tehokkaasti loma-asutukseen. Osa Nokian pohjoisosan erämaajärvistä on vielä asumattomia. Valtaosa saarista on rakennettuja.

1.42 Maankäyttö

Suunnittelualueella on 1238 rakennettua rantatonttia, joista ympärivuotisessa asuinkäytössä on 104 kohdetta, 50 maatilan talouskeskusta, 951 omarantaista loma-asuntoa ja 73 erillistä ei asunnon yhteydessä sijaitsevaa rantasaaunaa. Lomakyltiin sijoittuu noin 60 erillisasuntoa.

Rantaviiva km	Asunnot kpl	Tehokkuus I-as/km	Vapaa rantaviiva
200	1238	6,2	63 %

1.43 Palvelut

Suunnittelualueen palvelut ovat vähäiset.

Alueella on 12 venesatamaa.

1.44 Yhdyskuntatekninen huolto

Alueella ei ole yhtenäistä vesijohto- ja viemäriverkostoa, vaan yhdyskuntatekninen huolto hoidetaan pääasiassa kiinteistökohtaisesti.

Valtakunnalliset 110 kV ja 400 kV sähkönsiirtolinjat kulkevat Melon voimalaitokselta pohjoiseen valtatie 11 ylitse Hämeenkyrön suuntaan ja kaakkoon Pyhäjärven ylitse Luodon saaren kautta. Valtakunnallinen 110 kV voimalinja ylittää Pyhäjärven Sorvan selän pohjoispuolella.

Valtatie 11 Tampereelta Poriin kulkee itä-länsisuunnassa keskustaaajan pohjoispuolella Jokisjärven ylitse. Kantatie 41 Tampereelta Turkuun kulkee Pyhäjärven ja Kuloveden välisellä kannaksella.

1.5 Luonnonympäristö

Nokian alueen maaperä on muodostunut nk. Svekofennidisen vuorenpoimutusprosessin tuloksena. Alueella muinaiset merelliset sedimentit ja vulkaniitit poimuttuivat noin 1900 miljoonaa vuotta sitten vallinneessa vuorenpoimutusprosessissa. Tuloksena syntyi runsaasti erilaisia gneissejä ja migmatiitteja, jotka ovat nykyään vallitsevia kivilajeja varsinkin Nokian etelä- ja länsiosassa. Nokiaa hallitsee kaksi laajaa granodioriittiesiintymää, Nokian ja Hämeenkyrön batoliitit. Näiden murren, sedimenttialueille ovat syntyneet Kulovesi ja Pyhäjärvi.

Batoliittisella alueella, muut graniitti- ja granodioriittialueet sekä meta-arkoosialueet muodostavat kulutusta hyvin kestävinä ylänköalueita, joilla maaperä on pääosin moreenipeitteistä. Mittavimmat sora- ja hiekkavarat sijoittuvat Pinsiönkankaan hiekkamuodostumaan. Alavilla alueilla ja kalliomurroksissa kallion peitteenä on pääasiassa hienoja maalajeja.

Nokian perusmaisemalle on ominaista karun harjumaaston, rehevien kulttuuriympäristöjen ja kallioisten ja soisten vesistöjen vaihtelu. Kulovedeltä tavataan maisemallisesti jylhiä ja arvokkaita kalliorantoja, vuonomaisia kapeikkoja ja viljelykulttuurimaisemaa. Pyhäjärven rannat ovat lähes poikkeuksetta ihmisen jollain tavalla muuttamia. Maisemallisesti järvi on kohtuullisen vaihteleva, mutta rakentamattomia kallioran-

toja on vähän. Pienemmät vesistöt vaihtelevat luonnonolosuhteiltaan hyvinkin paljon. Alueella tavataan karuja erämaajärviä sekä pieniä soistuneita lampareita, maisemallisesti näyttäviä kalliorantaisia pikkuvesistöjä sekä reheviä peltojen ympäröimiä vesistöjä.

Nokian järvet ovat etupäässä karuja oligotrofisia tai dryastrofisia ja näin ollen kasvistollisesti köyhiä suomalaisia perusjärviä. Alueen kasvillisuus vaihtelee järvikohtaisesti ja siksi järvet on jaettu kolmeen luokkaan. Jasta on jätetty pois Pyhäjärvi ja Kulovesi niiden suuren koon ja elinymäristöllisen vaihtelun vuoksi.

SOISTUNUT	REHEVÄ	KARU
Heinijärvet	Jokisjärvi	Hangaslammit
Heinisuonlammit	Jouttijärvi	Haukijärvet
Hirvilampi	Juojärvi	Hätikkäjärvi
Kiimalampi	Jänninjärvi	Iso Kakkurijärvi
Kirkaslammi	Järvenniitty	Iso Tappuri
Koukkujärven etelän. lammi	Kirstuanjärvi	Iso-Ahvenisto
Koukkujäri	Murtoonjärvi	Juottojärvi
Launiaisjärvi	Paskolampi	Järvenjärvi
Pahalampi	Piikkilänjärvi	Kalliojärvi
Pannukakko	Pikku-Matalus	Kivikesku
Paskolampi, etel.	Siukolanjärvi	Korpijärvi
Pieni Porrassjärvi	Stenvikinjärvi	Kyynijärvi
Pikku Kivikesku	Teernijärvi	Lamminlutakko
Pitkälampi	Tottijärvi	Lilträskinjärvi
Ruokejärvi	Ylinenjärvi	Otajärvi
Saapaslammi		Pieni Tappuri
Sorinlammi		Porrassjärvi
Tuulosjärvi		Sanasjärvi
Vähäjärvi		Taulajärvi
Ylisenjärvi		Toivasjärvi
Ylisenlammi		Ylisenjärvenlammi

1.51 Luontoselvitys

Rantaosayleiskaavan johdosta tehtiin kesällä 1995 luonto- ja maisemaselvitys. Inventoinnissa selvitettiin rakentamattomilla alueilla alueiden luontotyyppisiä, maisemaa ja eläimistöä. Erityisesti keskityttiin suojelua vaativien arvokkaiden alueiden kartoittamiseen. Biotoopiltaan vähemmän mielenkiintoisilta vaikuttavien alueiden tarkastus suoritettiin pintapuolisemmin.

Kartoituksen perusteella arvokkaaksi todetut alueet erotettiin kolmeen luokkaan

1. Valtakunnallisesti merkittäviin kohteisiin luettiin kohteet, jotka sisältävät valtakunnallista tasoa sisältäviä arvoja

2. Maakunnallisesti merkittäviksi on luokiteltu kohteet, joilla on suuri alueellinen merkitys

3. Paikallisesti merkittäviksi luokitellaan kohteet, joilla huomattava paikallinen merkitys

Kriteereinä on arvioitu kohteen uhanalaisuutta, harvinaisuutta, edustavuutta tai lajiston diversiteetin poikkeavuutta normaalista. Luontotyyppien kohdalla käytetään hyväksi luonnonsuojelulain luetteloarvokkaita luontotyypeistä. Maisemallisen arvon määrittäminen perustuu valtakunnallisten päätösten lisäksi arvioijan omaan henkilökohtaiseen näkemykseen. Luonnon lisäksi maisemalliseen luokitukseen vaikuttaa kulttuurihistoriallinen tai kulttuurimaisemallinen arvo.

1.6 Suojelukohteet

1.61 Luontokohteet

Suunnittelualueella sijaitsee luonnonsuojelulain nojalla rauhoitetut seuraavat kohteet

- Luodon saari
- Pikku Kivikesku ja Saapaslammi kokonaan sekä Kivikesku osittain
- osa Lapinvuorta

Natura 2000 verkostoon on valtioneuvosto ehdottanut Porin tien pohjoispuolella sijaitsevia seuraavia ns. kaakkurivesistöjä ympäristöineen

- Ylinenjärvi
- Ylisenjärvenlammi
- Ylisenlammi
- Porraskalliojärvi
- Pieni Porraskalliojärvi
- Juottojärvi
- Kalliojärvi
- Pitkälampi
- Ruokejärvi
- Heinisuonlammit
- Korpjärvi
- Kivikesku
- Pikku Kivikesku
- Saapaslammi ja
- Koukkujärvi.

Rantaosayleiskaavan alueelle, vaikkakaan ei ranta-alueelle sijoittuu lisäksi Natura 2000 verkostoon ehdotettu Lapinvuori Kuloveden läheisyydessä kunnan länsiosassa.

Suunnittelualueella sijaitsee 12 muinaismuistolain perusteella suojeltavaa kohdetta ja 2 luonnonsuojelulain nojalla suojeltua tai suojeltavaksi tarkoitettua kohdetta, joiden turmeleminen on kielletty. Kohteet on lueteltu liitteessä 1.

Rantaosayleiskaavan maisema- ja luontoselvityksessä on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaiksi seuraavat kohteet

- Kuloveden Alasenlahti
- Koukkujärvi.

Alasenlahti on esitetty rantaosayleiskaavassa MY-1-alueeksi.

1.62 Rakennettu ympäristö

Suunnittelualueella sijaitsevat (Tampereen seutukaavaliitto, Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet, julkaisu B174) seuraavat merkittävät kulttuurihistorialliset kohteet:

- Kauniainen-Kulju, Kuloveden pohjoisrannan kulttuurimaisema
- Kuljun kartanon kulttuurimaisema
- Pyymäen torppa
- Kauniaisten kartano
- Suoniemen kirkko
- Alataljan rakennusryhmä
- Sarkolan ja Vahalahden kylien kulttuurimaisema
- Ruolahden kulttuurimaisema
- Pajulahden kylän alue
- Järvensivun tilan rakennukset
- Pelttarin tilan vanhat rakennukset
- Jutilan ja Mäkelän tilojen pihapiirit

Kohteet merkitään rantaosayleiskaavaan arvokkaina ympäristöinä.

1.63 Häiriötekijät

Osa nykyisestä loma-asutuksesta sijaitsee huomattavan lähellä raide- ja ajoneuvoliikennealueita. Loma-asumisen viihtyisyyden kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että uutta asutusta ei sijoitettaisi melualueelle. Valtioneuvoston määrittelemät melutasojen ohjearvot ovat loma-asuntoalueilla alhaisemmat (ekvivalenttitaso L ((dBA)) 40-45 dBA) kuin asuntoalueilla (50-55dBA).

Kuljun kylällä, Kesäniemen alueella ja Urmian sekä Pakkalan kylillä osa loma-asutuksesta sijaitsee Tampere-Pori rautatien ja Kuloveden vesistön välimaastossa hyvin kapealla kaistalla. Rautatien vaikutuspiirissä, alle 100 m etäisyydellä sijaitsee noin 45 loma-asuntoa ja 1 maatilakeskus. Jotkut loma-asunnoista sijaitsevat jopa alle 30 m etäisyydellä rautatiestä. Tällöin raideliikenteen melu- ja värinävaikutukset voivat olla varsin huomattavat ja yksittäisen junan aiheuttamat enimmäistasot voivat nousta hyvinkin korkeiksi. Radan liikennemäärä on nykyään pieni eivätkä asukkaat siten joudu alttiiksi jatkuvalle häiriölle.

Paikallistie 13771 Nokian keskustasta Sorvan kautta VT 2:n risteykseen Lamminperälle ja maantie 2992 VT 2:n risteyksestä Lamminperästä Kuralaan (Tottijärven kautta Vesilahdelle) kulkevat paikoitellen lähellä Pyhäjärven rantoja. Lamminperässä Lamminlahden pohjoisrannalla ja Jänijärven Järvenpäänlahdella sijoittuu teiden ja vesistön väliin loma-asuntoja, jotka ovat liikenteen aiheuttamien meluhaittojen vaikutuspiirissä. Paikallistien keskivuorokausiliikenne ko kohdalla vaihtelee 760-1230 KVL/1998. Maantien liikennemäärät ovat Pihnalanderänlahden Jänijärven kohdalla 430-760 KVL/1998. Teiden vaikutuspiirissä vaihtelee päiväaikainen melutaso 20 m etäisyydellä tien reunasta mitattuna 48-52 dBA, 30 m etäisyydellä 45-49 dBA ja 40 m etäisyydellä 43-47 dBA. Melutasot ylittävät valtioneuvoston antamat ohjearvot vilkkaammin liikennöidyillä tieosilla lähellä tietä sijaitsevilla loma-asuntoalueilla.

Uusien loma-asuntojen sijoittamisesta liikennealueiden läheisyyteen tulee välttää.

2 TAVOITTEET

Nokian kaupunginvaltuusto on hyväksynyt rantaosayleiskaavan tavoitteet ja mitoitusperusteet 5.5.1997.

2.1 Yleiset tavoitteet

Rantaosayleiskaava laaditaan, jotta Nokian rannat saadaan yhtenäiseen, kaikki maanomistajat huomioonottavaan, tasapuoliseen suunnitelmaan. Osayleiskaavassa suunnitellaan rantojen käyttö loma-asutuksessa, ympärivuotisessa asutuksessa, maa- ja metsätaloudessa, yleisessä virkistyksessä ja luonnonsuojelussa. Rakennusoikeus lasketaan ja jaetaan kiinteistökohtaisen, kantatilatarkasteluun perustuvan tarkastelun pohjalta. Rakennusoikeuslaskelmissa otetaan huomioon luonnonolosuhteet ja vesistöjen rakentamiskapasiteetti. Yleiskaavalla varmistetaan arvokkaiden kohteiden säilyminen. Yleiset virkistyskäyttötarpeet varmistetaan ja turvataan elinkeinotoimen ja asumisen edellytykset.

Suunnittelussa otetaan huomioon seudulliset ja valtakunnalliset näkökohdat sekä yleiset suunnitteluperiaatteet ja ympäristöön kohdistuvat määräykset ja ohjeet. Valtakunnalliset ja seudulliset tavoitteiden toteutumisedellytykset selvitetään.

Rantaosayleiskaava antaa perustan ja riittävästi yksilöidyn ja perustellun ohjeiston tarkoituksenmukaiselle rantakaavoitus- ja rakennuslu-pakäsittelylle.

3. MITOITUSPERUSTEET

Nokian kaupunginvaltuusto on hyväksynyt rantaosayleiskaavan tavoitteet ja mitoitusperusteet 5.5.1997.

3.1 Rakennusoikeuden laskenta

Rakennusoikeuden mitoitusyksikkönä pidetään 1 omarantaista loma-asuntotonttia, jolle voidaan rakentaa 1 loma-asunto ja talousrakennus sekä saunarakennus. Rakennusoikeus vaihtelee alueen mukaan ollen keskimäärin 100 k-m² tonttia kohden.

Pysyvä asunto ja maatilan talouskeskus vastaavat yhtä omarantaista loma-asuntoyksikköä.

Laskennassa käytetään rantaviivan pituutena ns. muunnettua rantaviivaa, joka ottaa huomioon rantaviivan mutkittelun, esim. niemet ja lahdet.

Vapaaksi rannaksi luetaan vähintään 100 m pitkä rakentamaton ranta. Yleiset virkistys- ja suojelualueet luetaan rakentamattomaksi rannaksi.

Rakennusoikeus lasketaan kullekin kiinteistölle ja raportoidaan osayleiskaavan liitteessä.

Mikäli maanomistajalla on useammalla vesialueella rantaviivaa, lasketaan rakennusoikeudet yhteen laskennallista mitoitusta määrättäessä.

3.2 Kiinteistökohtainen rakennusoikeus

Rakennusoikeus lasketaan ajankohdan 1.7.1959 mukaiselle kantatilalle. Kantatilasta tuon ajankohdan jälkeen erotetut rakennuspaikat vähentävät kantatilalle tai kantatilasta lohkotulle tilalle jäävää rakennusoikeutta.

Kantatilalle saatu rakennusoikeus jaetaan lohkotiloille näiden rantaviivan pituuksien mukaisessa suhteessa.

3.3 Suuret järvet

Suurten vesistöjen (yli 50 ha) rannat jaetaan kolmeen mitoituusluokkaan.

- 3-4 las/m-km: huonosti rakentamiseen soveltuvat, erityisiä arvoja sisältävät rannat

- avoimuus, puuttomuus ja mataluus
- epätasainen maasto, suuri kaltevuus esim. > 20 %
- vaihekaavan suojelu- ja virkistysalueet, erityisen arvokkaat luontokohteet
- arvokas maisema

Tähän luokkaan kuuluvat sellaiset alueet, jotka soveltuvat huonosti loma-asutukseen. Rakennusoikeus pyritään siirtämään maanomistajan muille, rakentamiseen paremmin soveltuville rannanosille. Rannat pyritään jättämään rakentamattomiksi.

- 5-6 las/m-km: keskimääräisesti rakennettavat rannat, seutukaavan yleiset tai yhteiskäyttöalueet, maisemallisia, kulttuurihistoriallisia tai muita arvoja

- suurten kaltevuuserojen johdosta rakentamiseen vain välttävästi soveltuva
- yleiset virkistysalueet, uimarannat, venerannat ja muut yhteiskäyttöalueet
- viljelyaukea, avoimet luonnonkauniit niemet, lahdet tai kapeikot tai muut maisemakohdat
- luontosuhteiltaan arvokkaat

Tähän luokkaan luetaan sellaiset alueet, jotka eivät hyvin sovellu tiiviiseen loma-asutukseen. Rantaviivasta 50-60 % pyritään jättämään rakentamattomiksi.

- 7-8 las/m-km: loma-asumiseen hyvin soveltuvat rannat

- maiseman, luontosuhteiden ja kulttuurin kannalta rakentamiseen hyvin soveltuvat alueet suurten vesistöjen rannoilla.

Tähän luokkaan luetaan alueet, jotka sopivat hyvin loma-asumiseen. Rantaviivasta 50 % pyritään jättämään rakentamattomaksi.

3.4 Pienet vesistöt

Pienillä alle 50 hehtaarin vesistöillä luonto- ja ympäristöarvojen lisäksi vesistön koolla on merkitystä rakentamistehokkuuteen. Rakennusoikeus lasketaan pinta-alaan perustuen seuraavasti

- alle 10 ha vesistöt: 1 rakennuspaikka / 2 vesi-ha,
- 10 - 30 ha vesistöt: 4-5 las / m-km ja
- 30 - 50 ha vesistöt: 5-6 las / m-km.

Maisemalliset tekijät ja luonto- sekä muut arvot saattaavat lisäksi pienentää laskennallista rakentamistehokkuutta.

Alle 4 ha suuruisille vesistöille ei tulisi sijoittaa loma-asutusta ja pienissä vesistöissä yhtä loma-asuntoa kohden tulisi olla noin 2 vesihehtaaria. Ohjetta tulkitaan seuraavasti:

- Mikäli maanomistajalla ei ole muita rakennuskelpoisia rantoja, voidaan 1 loma-asunnon rakennusoikeus myöntää 2-4 vesihehtaarin suuruiselle vesistölle.
- Mikäli maanomistajalla on rakentamiseen hyvin soveltuvia ranta-alueita, siirretään rakennusoikeus alle 4 ha vesistöltä suuremmille vesistöille.

3.5 Saaret

Saaret, joiden pinta-ala on pienempi kuin 2 ha, jätetään rakentamatta. Alle 10 ha suuruisien saarten rakennusoikeus on 1 rakennuspaikka / 2 maa-ha. Yli 10 hehtaarin suuruisilla saarilla, joilla ei ole ajoyhteyttä mantereelle, käytetään rakentamistehokkuutena 6 las / m-km.

4 RANTAOSAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT

4.1 Yleisperustelu ja -kuvaus

Ranta-alueiden osayleiskaava on laadittu kaupunginvaltuuston hyväksymien tavoitteiden ja mitoitusperusteiden mukaisesti. Lähtökohdana on ollut loma-asutuksen mitoituksessa ja sijoittamisessa sekä rakennusoikeuden tasapuolisessa jakamisessa eri maanomistajien kesken sekä virkistys- ja suojelualueiden osoittamisessa.

Suunnitelman teossa on edetty seuraavasti:

- 1) Alueelle on laadittu perusselvitykset, joista voidaan todeta maiseman, luonnonolojen ja vesistönkäytön asettamat lähtökohdat suunnittelutyöl-

le. Perusselvitykset on laadittu pääasiassa tutustumalla suunnittelualueeseen sekä sitä koskeviin selvityksiin ja päätöksiin.

- 2) Rantaviivalle on tehty alueellinen mitoitusluokitus, joka kertoo kullakin alueella käytettävän mitoituksen. Mitoitussuunnitelma on laadittu kaupunginvaltuuston hyväksymän mitoitussuunnitelman pohjalta.
- 3) Kiinteistökohtaisen rakennusoikeuden määrittämiseksi on laadittu kantatilatarkastelu, joka varmistaa maanomistajien tasapuolisen kohtelun.
- 4) Rakennusoikeus on laskettu ja osoitettu kiinteistökohtaisesti.

4.2 Kokonaismitoitus

Suunnittelualueen keskeiset tilastotiedot ovat seuraavat:

NYKYTILANNE

Loma-asunnot / rakennuspaikat	1009
Vuokra / lomaosakkeet	16
Pysyvät asunnot	104
Maatilan talouskeskukset	50
Erilliset saunat ja muut	73
yhteensä	1252

Edellämainituista ei omarantaisia rakennuspaikkoja on 16 kpl (Kulovedellä 9, Pyhäjärvellä 4, Jokisjärvellä 2 ja Taulajärvellä 1 kpl) ja Natura-alueen rakennuspaikkoja on 4 kpl.

Leirikeskusten / yhteisörakennusten rakennusoikeus on 5570 k-m².

LISÄRAKENNUSOIKEUS

Loma-asunnot	219
Pysyvät asunnot	1
Maatilan talouskeskukset	-
Erilliset saunat ja muut	7
yhteensä	227

Edellämainituista ei omarantaisia uusia rakennuspaikkoja on 5 kpl (Pyhäjärvellä 2, Kulovedellä 2 ja Kirstuanjärvellä 1 kpl) ja Natura-alueen rakennuspaikkoja on 25 kpl.

Kaikki rakennuspaikat yhteensä 1479

ALUETEHOJKUUS

Rakennuspaikkoja/rantaviivakm	
nykyisin	6,3
suunnitelmassa	7,4

Rakennetun rannan osuus (1 rakennuspaikka 60 m kohden)			
	nykyisin	75 km	38 %
	suunnitelmassa	89 km	45 %
Vapaan rannan osuus			
	nykyisin	125 km	62 %
	suunnitelmassa	111 km	55 %

4.3 Suunnitelma ja sen perustelut

4.31 Pysyvä asuminen

AP Asuinpientalojen alue

Alue on varattu ympärivuotiseen asutukseen. Alueella saa kullekin rakennuspaikalle rakentaa yhden asuinrakennuksen, jonka kerrosala on enintään 200 m² ja talousrakennuksia, joiden kerrosala on enintään 80 m².

Uudisrakennukset tulee sijoittaa, mikäli luonnonolosuhteet eivät muuta edellytä, vähintään 30 m etäisyydelle keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta. Enintään 25 k-m² suuruisen saunarakennuksen etäisyyden tulee olla vähintään 15 m keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta.

Luku merkinnän AP alla osoittaa alueen rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

AP-alueilla on nykyisiä rakennuspaikkoja 103 ja uusia on osoitettu yksi.

AP-1 Kyläasutuksen alue

Alueella sallitaan ympärivuotinen pientaloasutus, loma-asutus ja lähipalvelut. Asuinrakennuksen rakennuspaikalle saa rakentaa enintään 200 m² suuruisen asuin- tai palvelurakennuksen sekä enintään 80 m² suuruisen talousrakennuksen. Loma-asutuksen rakennuspaikalle saa rakentaa yhden yksiasuntoisen enintään 100 m² suuruisen loma-asunnon ja 2 erillistä talousrakennusta, joiden kerrosala saa olla yhteensä enintään 20 m² sekä erillisen saunarakennuksen, jonka kerrosala saa olla enintään 25 m².

Kyläasutusalueeksi on osoitettu taajasti rakennettu Sorvan kylän asuinalue Ritoniemessä ja Pajulahden kylä. AP-1-alueet on merkitty suunnittelutarvealueiksi.

AM Maatilojen talouskeskusten alue

Merkinnällä osoitetaan rantavyöhykkeellä sijaitsevat nykyiset maatilat. Alueella sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen. Talouskeskusten yhteyteen maatilalle sallitaan toinen asuinrakennus, jonka kerrosala saa olla 120 m². Asuinrakennuksen etäisyys keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 30 m.

AM-1 Maatilojen talouskeskusten alue

Merkinnällä osoitetaan rantavyöhykkeellä sijaitsevat nykyiset maatilat. Alueella sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen. Talous-

uskeskusten yhteyteen maatilalle sallitaan toinen asuinrakennus, jonka kerrosala saa olla 120 m². Asuinrakennuksen etäisyys keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 50 m.

Maatilan talouskeskustoiminnalliseen yhteyteen saa rakentaa matkailua palvelevia rakennuksia enintään 200 k-m² vähintään 100 m etäisyydelle keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta. Tämän lisäksi matkailua palvelevia tiloja saa sijoittaa enintään 100 k-m² olemassaoleviin rakennuksiin.

Nykyisiä maatilojen talouskeskuksia on 50. Uusia AM ja AM-1-alueita ei osoiteta.

4.32 Palvelualueet

PY Julkisten palvelujen ja hallinnon alue

PY-merkinnällä on osoitettu koulun alue Taivalkunnassa.

4.33 Loma-asutus ja matkailu

RA Loma-asuntoalue

Alue on varattu omarantaisille loma-asunnoille.

Rakennuspaikan pinta-alan tulee olla ilman yksityiskohtaisempaa kaavaa vähintään 5000 m².

Kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa yhden loma-asunnon, jonka kerrosala saa olla enintään 100 m² ja kaksi erillistä talousrakennusta, joiden kerrosala saa olla yhteensä enintään 20 m² sekä erillisen saunarakennuksen, jonka kerrosala saa olla enintään 25 m². Alle 2000 m² suuruisilla rakennuspaikoilla kokonaiskerrosala on enintään 100 m². Rakennukset tulee sijoittaa vähintään 30 m etäisyydelle keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta. Saunarakennuksen saa sijoittaa vähintään 15 m etäisyydelle keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta.

Luku merkinnän RA alla osoittaa rakennuspaikkojen lukumäärän.

RA-1 Loma-asuntoalue

Alue on varattu loma-asunnoille, joilla ei ole omaa rantaa.

Rakennuspaikan pinta-alan tulee olla ilman yksityiskohtaisempaa kaavaa vähintään 2000 m².

Kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa yhden loma-asunnon, jonka kerrosala saa olla enintään 100 m² ja kaksi erillistä talousrakennusta, joiden kerrosala saa olla enintään 20 m² sekä saunarakennuksen, jonka kerrosala saa olla enintään 25 m². Alle 2000 m² suuruisilla rakennuspaikoilla kokonaiskerrosala on enintään 100 m². Rakennukset tulee sijoittaa vähintään 150 m etäisyydelle keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta.

Luku merkinnän RA-1 alla osoittaa alueen rakennuspaikkojen lukumäärän.

RA-2 Loma-asuntoalue

Alue on varattu omarantaisille loma-asunnoille. Alue on ylitieästi toteutettu ja lisärakentamista rajoitetaan. Kullekin rakennuspaikalle saa ra-

kentaa yhden loma-asunnon, saunarakennuksen sekä talousrakennuksen. rakennuspaikan kokonaiskerrosala saa olla enintään 100 m². Rakennukset tulee sijoittaa vähintään 30 m etäisyydelle keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta. Saunarakennuksen saa sijoittaa vähintään 15 m etäisyydelle keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta.

Rakennusten sopeutumiseen ympäröivään luontoon tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rakennuspaikan puusto on säilytettävä ja sitä tulisi kehittää maisemallisena suojana.

Luku merkinnän RA-2 alla osoittaa alueen rakennuspaikkojen lukumäärän.

Pyhäjärven Jänijärven länsirannan loma-asutus on merkitty RA-2:ksi. Näillä alueilla on haluttu estää ennestään tiheästi rakennetun ympäristön lisärakentaminen.

RA-3 Ranta-asemakaavan mukainen loma-asuntoalue

Luku merkinnän RA-3 alla osoittaa loma-asuntojen rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

Rakennusoikeus, rakennuspaikan koko ja rakennusten sijainti rakennuspaikalla määräytyvät rantakaavan mukaan.

Nykyisiä loma-asunnon rakennuspaikkoja on 962 ja uusia on osoitettu 194.

RM Matkailupalvelujen alue

Alue on varattu lomakylä ja matkailua palvelevaa majoittamista, ravitsemuspalvelua ja virkistystoimintaa varten.

Alueen rakennusoikeus määritellään rakennusoikeuslukuna ja asuntojen enimmäismääränä.

Rakennukset tulee sijoittaa vähintään 30 m etäisyydelle keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta. Saunarakennuksen saa sijoittaa vähintään 15 m etäisyydelle keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta.

RM-alueita on neljä Kulovedessä (Sadanleukaluut 2, Sarkola 1 ja Haapaniemi 1) sekä viisi aluetta Pyhäjärvässä (koillisosa 3, Huhtaa 1 ja Pajulahti 1). Rakennusoikeutta näille alueille on merkitty yhteensä 11370 k-m². Uusia matkailupalvelujen alueita ei osoiteta.

sa Saunan rakennusala

Sa-merkintää käytetään alueilla, missä saunaa varten ei toivota muodostettavan erillistä rakennuspaikkaa.

4.34 Virkistysalueet

V Virkistysalue

Alueelle saa rakentaa vähäisiä alueen pääkäyttötarkoitusta palvelevia rakennuksia ja rakennelmia.

V-alue on varattu pienimuotoiseen lähivirkistyskäyttöön ja ne on osoitettu lähinnä saarista veneilyreittien varrelta palvelemaan veneilijöiden rantautumista.

VU Urheilu- ja virkistyspalveluiden alue

Alueelle saa rakentaa vähäisiä alueen pääkäyttötarkoitusta palvelevia rakennuksia ja rakennelmia.

VU-merkinnällä on osoitettu golfkeskuksen alue Taivalkunnassa Nokianvirran etelärannalla.

VR Retkeily- ja ulkoilualue

Alueelle saa rakentaa vähäisiä alueen pääkäyttötarkoitusta palvelevia rakennuksia ja rakennelmia.

Alueella ei saa ilman lupaa suorittaa maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpiteitä.

VR-merkinnällä on osoitettu alueita, jotka soveltuvat yleiseen retkeily- ja virkistyskäyttöön.

VV Uimaranta-alue tai -kohde

Alueelle saa rakentaa vähäisiä alueen pääkäyttötarkoitusta palvelevia rakennuksia ja rakennelmia.

Alueet on tarkoitettu sekä pysyvän asutuksen että loma-asutuksen tarpeisiin. Alueet tulisi pyrkiä hankkimaan kaupungin omistukseen.

4.35 Veneilyalueet

LV Venevalkama-alue tai -kohde, joka on tarkoitettu kaupungin tarpeisiin

Alueelle saa rakentaa ainoastaan vähäisiä alueen pääkäyttötarkoitusta palvelevia rakennuksia ja rakennelmia.

LV-merkinnällä on osoitettu venevalkama-alueet, jotka pyritään hankkimaan kaupungin omistukseen.

LV-1 Venevalkama-alue tai -kohde, joka on tarkoitettu yksityisiä tarpeita varten

Alueelle saa rakentaa ainoastaan vähäisiä alueen pääkäyttötarkoitusta palvelevia rakennuksia ja rakennelmia.

LV-2 Venevalkama- / uimaranta-alue tai -kohde

Alueelle saa rakentaa ainoastaan vähäisiä alueen pääkäyttötarkoitusta palvelevia rakennuksia ja rakennelmia.

Alueet on tarkoitettu yleiseen käyttöön tyydyttämään kasvavan virkistyskäytön sekä lähistöllä sijaitsevan pysyvän asutuksen tarpeita.

4.36 Suojelualueet

SL-1 Luonnonsuojelualue

Luonnonsuojelulain nojalla suojeltu alue. Kaikki metsätaloustoimet ovat kiellettyjä 1.5.-31.7. välisenä aikana. Alueella on ojitus kiellettyä. Alueella ei saa ilman lupaa suorittaa maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpiteitä.

Rantaosayleiskaava-alueella tällaisia alueita ovat osa Kivikeskujärvestä, Pikku Kivikesku, Saapaslammi, osa Lapinvuorta ja lehtojensuojeluohjelmaan kuuluva Luodon saari.

SL-2 Luonnonsuojelualue

Luonnonsuojelulain nojalla suojeltavaksi tarkoitettu alue. Kaikki metsätaloustoimet ovat kiellettyjä 1.5.-31.7. välisenä aikana. Alueella on ojitus kiellettyä. Alueella ei saa ilman lupaa suorittaa maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpiteitä.

Rantaosayleiskaava-alueella tällaisia alueita ovat osa Lapinvuoresta, Heinijärvistä itäinen, Pieni Porrasjärvi, Juottojärvi, Porrasjärvi, Kalliojärvi, Ylisenjärvenlammi, Ylinenjärvi, Ylisenlammi, Kalliojärvi, Pitkälampi, Ruokejärvi, Korpijärvi, Koukkujärvi, Kiimalampi, osa Kivikeskusta sekä lisäksi muutamia pieniä nimettömiä lampia.

SM Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäänös

Kohteita on kaikkiaan 12.

slm Luonnonsuojelulain nojalla suojeltu tai suojeltavaksi tarkoitettu kohde, jonka turmeleminen on kielletty

Kohteita on kaksi.

sr Kulttuuri- tai rakennushistoriallisesti arvokas rakennus tai piha-piiri, jonka ympäristö säilytetään

Arvokkaiden rakennusten purkaminen sekä sellaisten muutos- tai korjaustöiden tekeminen, jotka saattavat turmella kohteen, edellyttää rakennusvalvontaviranomaisen lupaa.

Sr-kohteita on kahdeksan.

SL, SM, slm ja sr-kohteiden tarkemmat kuvaukset selostuksen liitteenä 1.

/s Alue, jolla ympäristö säilytetään

Kuljun kartanon alue Kuljun kylässä on todettu rakennuskulttuurihistorian kannalta arvokkaaksi, mistä syystä myös ympäristön halutaan säilyvän.

4.37 Maa- ja metsätalous

M Maa- ja metsätalousalue

Alueella sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen sekä haja-asutuksen muodostaminen. Asutusta ei saa sijoittaa 150 m lähemmäksi keskiveden korkeuden mukaista rantaviivaa. Talouskeskukseen yhteyteen maatilalle samaan rakennusryhmään sallitaan toinen maatalouteen liittyvä yksiasuntoinen asuinrakennus, jonka kerrosala saa olla 120 m² sekä siihen liittyvät enintään 20 m² talousrakennus ja 20 m² suuruinen sauna.

Maatilan toiminnalliseen yhteyteen saa rakentaa matkailua palvelevia rakennuksia enintään 200 k-m² vähintään 200 m etäisyydelle rantaviivasta.

M-merkinnällä on osoitettu tavanomaiset maa- ja metsätalousalueet ranta-alueella. Maa- ja metsätalousalueita muodostettaessa on pyritty mahdollisimman pitkiin yhtenäisiin vapaisiin rantajaksoihin, joilla jokamiehenoikeuksien turvaamisen lisäksi pyritään myös alkuperäisen rantaluonnon säilyttämiseen.

Rakennusoikeus rantavyöhykkeeltä on siirretty rantarakentamisen salliville aluevarauksille.

MU Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta

Alueiden käytössä ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon alueen virkistyskäyttötarpeet sekä maisema ja luonnonolosuhteet.

Alueella sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen sekä haja-asutuksen muodostaminen. Asutusta ei saa sijoittaa 150 m lähemmäksi keskiveden korkeuden mukaista rantaviivaa.

MU-merkintää käytetään Porin tien pohjoispuolisilla alueilla luonnonsuojelualueiksi ehdotettujen rantavyöhykkeiden taustamaastossa. Arvokkaat luonnonolosuhteet tulee ottaa huomioon alueen käytössä ja rakentamisessa.

MY-1 Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on ympäristöarvoja

Alueella on maankäyttö- ja rakennus- tai maa-aineslainsäädännön mukaisia maisemallisia tai kulttuuriarvoja.

Alueella sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen sekä haja-asutuksen muodostaminen. Asutusta ei saa sijoittaa 150 m lähemmäksi keskiveden korkeuden mukaista rantaviivaa.

MY-1- alueiden kuvaukset selostuksen liitteenä 1.

MY-2 Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on ympäristöarvoja
Alueella on luonnonsuojelu-, metsä- tai vesilainsäädännön kohdesuojelusäännösten mukaisia kohteita.

Maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n perusteella määrätään, että yleiskaavan MY-2-alueella ei saa suorittaa maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ilman lupaa.

Alueella ei ole rakennusoikeutta.

MY-2- alueiden kuvaukset selostuksen liitteenä 1.

4.38 Erityisalueet

Alueelle saa rakentaa alueen pääkäyttötarkoitusta palvelevia rakennuksia ja rakennelmia.

Yleiskaava-alueen ainoa E-alue on Nokianvirrassa sijaitseva Melon vesivoimalaitoksen alue.

4.39 Muut alueet

Vesialueet on osoitettu **W** -alueiksi, lukuunottamatta SL-merkinnällä osoitettuja ns. Naturen suojeluvesistöjä.

Yhdystiet ja pääsytiät on merkitty lähinnä olemassaolevan tilanteen mukaisesti. Yleiskaavan mukaisille uusille rakennuspaikoille on joissakin tapauksissa esitetty uusi pääsytie. Tielinjaukset eivät kaikissa tapauksissa noudattele maastossa parasta mahdollista linjausta, koska näiden osalta maastotutkimusta ei ole suoritettu. Tielinjat ovat kuitenkin ohjeellisia ja sopivista linjauksista voidaan sopia mm. tietöimituksessa.

4.39 Muut määräykset

Tämän rantayleiskaavan alueella saa myöntää rakennusluvan AP, AM, AM-1, RA, RA-1, RA-2 ja RA-3-alueilla rantayleiskaavan mukaisen tavanomaisen omarantaisen rakennuksen rakentamiseen ilman asema-kaavaa.

Yleiskaava-alueella kielletään rakentamasta siten, että vaikeutetaan alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

AP, AM, RA, RA-1, RA-2, RA-3, RM ja PY-alueilla sekä asuinrakennuksissa tai asumiseen liittyvissä talousrakennuksissa M, MU, MY-1 ja MY-2-alueilla tulee ensisijaisesti käyttää kuiva-, komposti- tai näitä vastaavia käymälöitä. Mikäli vesikäymälän rakentaminen todetaan hankekohtaisesti mahdolliseksi, WC-jätevedet on johdettava tiiviiseen umpisäiliöön. Jätevedet on kuljetettava käsiteltäväksi joko kunnan jätevedenpuhdistamoon tai muuhun vastaavaan laitokseen tai käsitellä ne viranomaisen hyväksymällä tavalla.

Muut talousvedet on käsiteltävä viranomaisen hyväksymällä tavalla. Talousvesien maaperäkäsittelypaikka on sijoitettava vähintään 15 metrin etäisyydelle keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.

Maa- ja metsätalouden tuotanto- ja talousrakennuksissa tulee AM ja AM-1-alueilla kaikki jätevedet kerätä tiiviisiin säiliöihin. Lietteen jatkokäsittely tulee hoitaa viranomaisen hyväksymällä tavalla. Mikäli liete levitetään pelloille, on varmistettava lietteen imeytyminen maahan siten, ettei suoria valumia vesistöön tapahdu.

V, VU, VR, VV, LV, LV-1, SL-1, SL-2 -alueilla sekä M, MU, MY-1 ja MY-2 -alueiden rantavyöhykkeellä 150 m etäisyydellä rantaviivasta on rakennusoikeus tutkittu kiinteistö- ja maanomistajakohtaisesti ja siirretty AP, AP-1, AM, AM-1, RA, RA-1, RA-2, RA-3 ja RM -alueille. M, MU ja MY-1-alueilla 150 m etäisyydellä rantaviivasta ei ole rakennusoikeutta.

AP, AP-1, AM, AM-1, RA, RA-1, RA-2, RA-3, SL-1, SL-2 ja RM-alueille osoitettu rakennusoikeus sisältää olemassaolevan ja uuden kerrosalan.

Tämän yleiskaavan määräyksiä rakennuspaikan vähimmäiskoosta ei sovelleta kiinteistöön, joka on ennen kaavan saatua lainvoiman maanmittaustoimituksessa muodostettu rakennuspaikaksi tai määräalaa, joka on pääosin rakennettu.

Tämän yleiskaavan määräyksiä rakennuspaikan kerrosalasta, asuntojen enimmäismäärästä ja rakennusten vähimmäisetäisyydestä rantaviivasta ei sovelleta rakennuksiin, jotka on ennen kaavan saatua lainvoiman asianmukaisella luvalla rakennettu.

Ennen 1.1.1997 rakennettujen asuinrakennusten ja maatilojen talouskeskusten yhteyteen M, MU ja MY-1 -alueelle saa rakentaa kerrosalaltaan enintään 25 m² suuruisen saunarakennuksen, jonka tulee olla vähintään 15 m etäisyydellä keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta.

Metsälaki on voimassa AP, AP-1, AM, AM-1, PY, RA, RA-1, RA-2, RM, LV, LV-1, LV-2, E, SL-1 ja SL-2 -alueilla kunnes alueet on otettu kaavan mukaiseen käyttöön.

4.4 Luonnonympäristö

Ranta-alueiden arvokkaiden luonnonolosuhteiden alueella on kiinnitettävä erityistä huomiota niiden säilymiseen. Merkittävimmät alueet turvataan suojelumerkinnöin tai jättämällä rakentamattomaksi. Rakennusten sijoittelussa ja ulkoasussa tulee ottaa huomioon rantamaisemaan ja ympäröivään luontoon sopeutuminen. Luonnonympäristöön voi rakentamisen oikeaoppisen sijoittamisen lisäksi vaikuttaa myös metsähoitolisilla toimenpiteillä. Metsätaloussuunnitelmissa tulisi pyrkiä joustamaan taloudellisista tehokkuusvaatimuksista varsinkin rantavyöhykkeiden ja karujen saarien yhteydessä.

4.5 Häiriötekijät

Kuloveden Pakkalanlahden pohjoisrannalle on esitetty 1 uusi loma-asunnon rakennuspaikka rautatien läheisyyteen ja Peräniitunlahden pohjoisrannalle 2. Rakennusten etäisyys tulisi olemaan noin 20-50 m rautatiestä. Rautatien melu- ja värinävaikutukset tulevat alentamaan loma-asuntojen viihtyisyyttä. Realistisia keinoja haittavaikutusten konkreettiseksi vähentämiseksi ei ole olemassa.

5.0 YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOIMINEN

Ympäristövaikutuksia verrataan tilanteeseen, jossa rantaosayleiskaavaa ei toteutettaisi. Parempi vertailukohta olisi tilanne, jossa rakentaminen tapahtuisi ilman yleiskaavan ohjaavaa vaikutusta. Tällöin todennäköinen lopputulos olisi se, että parhaat rannanosat käytettäisiin rakentamiseen ja vähintäinkin maisemalliset luonnonarvot tuhoutuisivat. Kyseinen vertailu on hypoteettinen ja siitä syystä on realistisempaa verrata lopputulosta nykyiseen tilanteeseen.

5.1 Vaikutukset luonnonympäristöön

Rantayleiskaavan johdosta on laadittu Nokian ranta-alueiden maisema- ja luontoselvitys vuonna 1995. Työssä kartoitettiin linnustoa, putkilokasveja, biotooppeja ja maisemaa yleispiirteisesti, tärkeimmät luonnonarvot arvioitiin tarkemmin. Samalla arvioitiin ranta-alueiden rakentamiskelpoisuutta.

Luontoselvityksen tulokset ja luonnonolosuhteet on otettu huomioon rantaosayleiskaavan alueellista mitoitus suunnitelmaa laadittaessa. Uuden loma-asutuksen sijoituksessa on otettu huomioon luontoselvityksen arvot ja suositukset. Arimmat alueet on pääsääntöisesti jätetty rakentamattomiksi. Samoin kaavassa on myös pyritty jättämään rakentamiselta vapaiksi riittävän laajoja, yhtenäisiä alueita.

Yleiskaavassa on pyritty suojelemaan arkoja ja arvokkaita rantoja ja maisemakokonaisuuksia muun muassa rakennusoikeuden siirroilla arvokkailta rannoilta rakentamiseen paremmin soveltuville rannanosille. Tästä johtuen joidenkin ranta-alueiden rakennusoikeus on kohonnut alueellisessa mitoitus suunnitelmassa esitettyä suuremmaksi.

Rantayleiskaava turvaa 21 vesistön säilymisen rakentamattomana. Porin tien pohjoisosassa on tehtyjen luontoselvityksiin, viranomaisten kannanottoihin ja Natura 2000 alueverkostoehdotukseen perustuen ehdotettu suojeltavaksi luonnonarvoiltaan arvokkaiden **kaakkurivesistöjen muodostama kokonaisuus** ja näin on saatu vapaaksi laaja yhtenäinen alue. Kaakkurivesistöiltä tavataan EU:n lintudirektiivin mukaisista lajeista kaakkuri, kehrääjä, kuikka ja kurki.

Muut Natura 2000 alueverkostoehdotusten kohteet kaava-alueella:
- suojeltavaksi ehdotettu **Lapinvuoren** arvokas alue, josta tavataan EU:n luontodirektiivin mukaista vanhaa havu-lehtisekapuumetsää ja lintudirektiivin mukaista huuhkajaa ja idänuunilintua.

- arvokas **Pinsiön-Matalusjoki**, jolta tavataan uhanalaista, rauhoitettua jokihelmisimpukkaa
- rauhoitettu **Luodon saari**, jolta tavataan EU:n lintudirektiivin mukaisista lajeista harmaapäätikkää, kalatiiraa sekä pikkulepinkäistä.

Kaikista kohteista on tarkempi kuvaus selostuksen liitteenä 1.

Näillä SL-1, SL-2 ja MY-2-rajauksilla merkityillä alueilla on kaavamääräyksissä erilaisia rajoituksia ja toimenpidekieltoja, joilla pyritään turvaamaan luonnonarvojen säilyminen. Rantaosayleiskaavan perusteella luontodirektiivien mukaisille kohteille ei aiheudu haitallisia vaikutuksia.

Kaakkurijärvien alueella valtion korvatessa rakennusoikeudet, kaakkurien ja muiden lintujen pesintärauha ja erilaiset arvokkaat luontotyytit pystytään turvaamaan paremmin, kun alueella ei muodostu rakennusten tai teiden lisärakentamista. Korvatuilla alueilla myös metsänhoito-toimenpiteet tulevat valtion ohjattaviksi, jolloin luonnonarvojen säilyminen on todennäköisempää. Rantaosayleiskaavan ja ulkoilureittisuunnittelun ansiosta ulkoilureitit ohjataan alueille, joilla syntyvät häiriötekijät eivät vaikuta mm. kaakkurien pesintään ja luonnontilaisiin, arvokkaisiin rantoihin. Suunnistuskilpailut, ulkoilutapahtumat ja alueelle kohdistuvat luontoretket voidaan perustellummin järjestää pesintäajan ulkopuolella, kun tietous Naturan vaikutuksista lisääntyy.

Heinijärvet sijaitsevat ensimmäisenä tultaessa Porin tieltä lounaasta Natura 2000 alueverkostoehdotusten kohdealueelle; tie kulkee järvien välistä. **Heinijärvistä itäinen** on soistunut, osittain rämeen ympäröimä järvi ja jolla pesii uhanalainen kaakkuri. Hangaslammelle tapahtuva läpikulku saattaa aiheuttaa häiriötä pesinnän kannalta, sillä autoliikennettä on varmasti myös 1.5.-31.7. välisenä aikana. Toisaalta liikenteen aiheuttama häiriö on ilmeisesti lievä, sillä kaakkuri on tiestä huolimatta järvellä pesinyt.

Alueelle tapahtuva toinen kulku on Porin tieltä Ylinenjärven eteläpuolelta. Tie yhtyy Hangaslammille vievälle tielle Heinijärvien kohdalla.

Ylinenjärvi on erittäin erämaamainen, rehevä järvi. Järven koillisosissa on kaksi arvokasta luhtaa, joilla kasvaa erityisen runsas saralajisto, mm. kaislasara. Ylinenjärvi on uhanalaisen kuikan pesimäaluetta. Lounaisosan kallioidet saaret luovat hienon vastakohtan luhtaisille rannoille.

Ylinenjärvenlammin kohdalta tie erkanee edelleen jatkuen Ylinenjärven luoteispuolelle sekä pohjoiseen Kallio- ja Porrassjärvelle.

Porrassjärveä ympäröivät alueet ovat runsaasti hakattuja, mutta itäranalla on maisemallisesti näyttävä kallio. Hakattujen alueiden maisemallinen arvo palautuu vasta ajan myötä.

Kalliojärvi on uhanalaisen kuikan ja harvinaisen peukaloisen pesimäaluetta. Etelärannalla sijaitsee näyttävä ja arvokas kallio sekä sen itäpuolella vanhaa metsää. Kalliolla kasvaa varsin harvinainen kalliokohokki. Ulkoilureitti kulkee kaavassa Kalliojärven ja **Pitkälammien** välistä.

Myös luontotyyppiltään suolampimainen Pitkälampi on kaakkurien pesimäaluetta. Pitkälammien itäpuolella sijaitsevalla **Ruokejärvellä** on kuikka aiemmin (1995) yrittänyt pesintää ja kaakkuri aiemmin pesinyt. Aivan Ruokjärven ja pohjoisempaan sijaitsevan **Korpijärven** läheltä ei auto eikä ulkoilureittejä mene, joten ne saattavat todennäköisemmin jäädä rauhaan helpompien reittien houkutellessa alueella liikkuja.

Idempänä kulkee Porin tieltä kolmas ajotie Koukkujärven itäpuolitse koilliseen, joka mahdollistaa autoliikenteen alueelle. Tien luoteispuolelle jää **Koukkujärvi**, jolla pesii Suomen ainoa kaakkuriyhdykskunta, **Kiimalampi**, jolla pesii myös kaakkuri, **Saapaslammi**, **Pikku Kivikesku** ja **Kivikesku**, joiden alueella pesii pohjansirkku, kehrääjä ja joinakin vuosina kuikka. Edellä mainittujen järvien länsipuolelle on kaavassa merkitty ulkoilureitti. Koukkujärvi ja Kiimalampi sijaitsevat myös jätehuollon ohjeellisella suoja-alueella.

Järvien välillä on puroja ja oja, joita pitkin vesi laskee vesistöltä toiselle. Porrasjärveltä (+149.4 mpy) johtaa puro itäiselle Heinijärvelle (+149.1 mpy) ja sieltä edelleen **Ylisenjärvenlammiin** (+143.2 mpy) ja Ylisenjärveen (+142.6 mpy). **Juottojärvi** (+149.8 mpy) ja Kalliojärvi (+149.8 mpy) ovat yhteydessä toisiinsa. Koukkujärveltä (+167.1 mpy) laskee oja Kiimalammille (+165.4). Pikku Kivikeskulta (+163.2) ja Saapaslammilta vesi laskee Iso-Ahvenistoon.

Luonnollisesti helpoimmin saavutettavat (esim. autolla, pyörällä) alueet ovat ensisijassa alttiimpia em. kasvillisuuden kulumiselle ja maaston ja vesien likaantumiselle sekä roskaantumiselle. Lisäksi alueella liikkuminen ja mahdollinen melu saattavat häiritä em. lintujen pesintää. Myös purot, suot ja niiden ympäristö ovat kulkureittien kohdilta alttiina roskaantua tai kuluu kasvillisuudeltaan. Toisaalta alueiden luontotyyppien säilymiseen ennallaan vaikuttaa myös se, miten hyvin alueilla informoidaan siellä liikkuvalla ympäristön arvoista ja niiden säilymisen merkityksestä. Varmasti tavallisen ulkoilijan tai retkeilijän myönteiseen käyttäytymiseen kaikilla Nokian luonnonsuojelu- sekä Natura-kohteiksi aiotuilla alueilla vaikuttaa tiedon lisääminen alueiden arvoista ja sitä kautta edesauttaa luonnonarvojen säilymistä sekä nostaa alueiden virkistyskäyttöarvoa .

Alueellisesti edustavat ja merkittävät maisemakokonaisuudet on pyritty jättämään rakentamiselta vapaiksi. Jylhät ja korkeat kalliomäet on säästetty ja rakennusoikeus on sijoitettu alueille, joissa rakentaminen ei aiheuta maisemallisia vaurioita. Näin on tehty mm. Haukkavuoren-Lapinvuoren jyrkänteisissä kalliometsissä Kuloveden rannalla, Piikkilänjärven Pässinvuoren maisemallisesti näyttävällä kalliorinteellä.

5.2 Vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön

Ranta-alueelle on sijoittunut useita Nokialle arvokkaita kulttuurihistoriallisia rakennusryhmiä ja maisemia, kuten Kuljun kartano. Kohteet on merkitty osayleiskaavaan asianmukaisin suojelumerkinnöin.

5.3 Vaikutukset yhdyskuntatalouteen

Rannoille sijoittuva uusi rakentaminen on haja-asutustyyppistä loma-asutusta. Kaupunki ei joudu tulevan asutuksen vuoksi rakentamaan uutta kunnallisteknistä verkostoa eikä kaava aiheuta uusia vaatimuksia palveluiden rakentamiseksi. Sen sijaan kaava aiheuttaa maanomistajille seuraamuksia kiinteistöveron muodossa.

5.4 Sosiaaliset vaikutukset

Pysyvän asutuksen ja kylien läheisyydessä kaava tukee olemassaolevien palveluiden säilymistä. Kaava edesauttaa uusien sosiaalisten suhteiden muodostumisessa ja pysyvän asutuksen työmahdollisuuksien lisääntymistä. Yleensä pysyvän asutuksen ja uuden loma-asutuksen suhteet ovat varsin hyvin toimivat ja molempia osapuolia hyödyntävät. Sen sijaan olemassaoleva loma-asutus kokee monesti uuden asutuksen kielteisenä ja häiriötä tuottavana.

Yleiskaavassa on varattu pysyvää asutusta palvelevia yhteisiä venevalkama- ja uimaranta-alueita. Varaukset selkiyttävät alueiden käyttöä.

Suurten maanomistusyksiköiden kannalta osayleiskaava vähentää rantojen rakentamismahdollisuuksiin liittyntä epävarmuutta.

6 TOTEUTTAMINEN

6.1 Rantaosayleiskaavan oikeusvaikutukset

Ranta-alueiden osayleiskaava saa lainvoiman kunnanvaltuuston hyväksymisen perusteella. Lainvoimaisen rantaosayleiskaavan asema kaavahierarkiassa on seuraava:

1. Maankäyttö- ja rakennuslaki
2. Maankäyttö- ja rakennusasetus
3. Asema- ja ranta-asemakaava
4. **Lainvoimainen osayleiskaava**
5. Rakennusjärjestys
6. Seutukaava (vahvistettu)
7. Muut suunnitelmat

Lainvoimaisella osayleiskaavalla on mm. seuraavia oikeusvaikutuksia:

- * Se ohjaa ja sitoo sekä kunnan omia viranomaisia että muita viranomaisia kuten maanmittaus-, tie- ja vesiviranomaisia sekä ympäristökeskusta
- * Lainvoimaisen osayleiskaavan määräykset sivuuttavat rakennusjärjestyksen määräykset. Rakennusjärjestyksen määräykset jäävät kuitenkin voimaan mikäli osayleiskaavassa ei ole näiden kanssa ristiriidassa olevia määräyksiä.

- * Korvaus- tai lunastusvelvollisuus hajarakennusoikeuden johdosta voi syntyä vain mikäli kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:
1. Alueella ei ole taaja-asutusta
 2. Alueella ei ole muuta rakennuskieltoa
 3. Rakennuspaikka täyttää rakennusjärjestyksen vaatimukset
 4. Luvan epäämisestä aiheutuu hakijalle huomattavaa haittaa siten että
 - hakija ei voi toteuttaa hanketta muualla omistamallaan maalla
 - hakija ei ole saanut ennestään yleiseen hajarakennusoikeuteen nähden kohtuullista rakennusoikeutta
 5. Tila on lohkottu ennen osayleiskaavan saatua lainvoiman

Osayleiskaava on pyritty laatimaan siten, että edellä kuvattua korvaus- tai lunastusvelvollisuutta ei synny.

6.2 Yksityiskohtainen suunnittelu

6.21 Loma-asuntoalueet

Yleiskaava on laadittu siten, että yleiskaavan alueella voi myöntää rakennusluvan rantayleiskaavan mukaisen tavanomaisen omarantaisen asuin- tai lomarakennuksen rakentamiseen ilman ranta-asemakaavaa. Asemakaava on tarpeellinen alueilla, joille on muodostumassa yleiskaavasta poikkeavia ratkaisuja.

6.22 Pysyvä asuminen

Pysyvä asuminen yli 150 m etäisyydellä rantaviivasta voidaan toteuttaa rakennusluvilla. Mikäli rakentaminen aiheuttaa suunnittelutarvealueen, edellyttää rakentaminen poikkeuslupamenettelyä

6.23 Virkistysalueet

Nokian kaupungin tarpeisiin osoitetut virkistysalueet kaupunki pyrkii saamaan omistukseensa vapaaehtoisin kaupoin. Seutukaavan virkistysalueet on tarkoitus toteuttaa ja hoitaa yhteiskunnan varoilla. Ranta-asemakaava-alueiden yhteiset virkistysalueet toteutetaan rantakaava-osakkaiden toimesta. Veneilyreitit kulkevat virkistys- ja suojelualueita sivuten.

6.24 Venesatama-alueet

Venesatama-alueita voivat muodostaa sekä kaupunki että yksityiset maanomistajat. Pääsääntöisesti näiden alueiden toteuttajina olisivat yhteisten alueiden osakkaat.

6.25 Suojelualueet

SL-luonnonsuojelualueet on joko suojeltu tai päätetään suojella luonnonsuojelulain nojalla. Suojelualueet perustetaan joko hankkimalla alueet valtion omistukseen tai rauhoittamalla alue maanomistajan hakemuksesta haettavaa korvausta vastaan.

7 SUUNNITTELUVAIHEET

7.1 Suunnitteluorganisaatio

Rantaosayleiskaava on laadittu konsulttityönä Ympäristösuunnittelu Oy:ssä Tampereella, jossa työstä on vastannut di Eero Ritanen.

Nokian kaupungin ohjaustyöryhmään ovat kuuluneet

- apulaiskaupunginjohtaja Matti Vettenranta
- kaupunginarkkitehti Asko Riihimäki (29.10.1997 lähtien)
- kaavoitusinsinööri Jaakko Hartman
- kaupungininsinööri Simo Latva
- ympäristösuojelupäällikkö Riitta Reijonen
- kaupungingeodeetti Ossi Tuokko
- rakennustarkastaja Seppo Asikainen
- Matti Siuvo, maanomistajien edustaja (xx.xx.1998 lähtien)
- Risto Mattila, maanomistajien edustaja (xx.xx.1998 lähtien)

7.2 Suunnitteluvaiheet

Yleiskaava on laadittu oheisen aikataulun mukaisesti.

	1994	1995	1996 -1997	1998	1999	2000
Esiselvitys	xx					
Perusselvitykset		xxxx				
Luontoselvitys		xxx				
Tavoitteet ja mitoitusperusteet			5.5.1997 hyväksytty kaupunginvaltuustossa			
Kiinteistökohtaiset mitoitukset				xxxx		
Osayleiskaava-luonnos				xxx		
Laatimisvaiheen kuumeminen					11.1.1999-12.2.1999	
Osayleiskaava-ehdotus					6.9.1999	
Nähtävilläolo I					19.11.1999 - 22.12.1999	
Nähtävilläolo II						13.12.2000 -12.1.2001
Valtuuston hyväksyminen						

Yleiskaavan RakA 154 §:n mukaisessa kuulemisessa jätettiin yhteensä 95 kirjallista mielipidettä, joista 3 myöhässä. Myöhässä tulleet otettiin käsittelyyn. Nokian kaupungin osayleiskaavatyötä valvova ohjaus- ja seurantaryhmä on käsitellyt ek. esityksiä kahdessa kokouksessa 29.6.1999 ja 31.8.1999.

Kuulemisen ja valmistelun kuluessa muutoin esille tulleiden seikkojen pohjalta on osayleiskaavaan tehty seuraavia muutoksia:

Kaavamääräyksiin

- rantavyöhykkeen leveys on muutettu 200 m:stä 150 m:iin
- tilojen rantasaunan rakentamista koskevia määräyksiä on täsmennetty
- vakinaisen asunnon rakennusoikeutta on korotettu. Vanhat enimmäismäärät ovat asunto 160 k-m², taloustilat 60 k-m², uudet enimmäismäärät ovat asunto 200 k-m², taloustilat 80 k-m².

Kaavakarttaan

- Tottijärven itäosa on rajattu kaavan ulkopuolelle Tottijärvi työryhmän esittämällä tavalla
- Pajulahden taajama on määritelty kyläasutuksen alueeksi (AP-1)
- Ruolahden pellot / Ruolahden kulttuurimaiseman MY-1 alueen rajaukseen muutos alueen länsiosassa.

Jätettyjen mielipiteiden sisältämistä muutosesityksistä on n. 60 % tullut osittain tai kokonaan hyväksytyksi. Muutoksen yleisin syy on ollut kantatilatarkastelujen lähtöaineistossa ilmenneet virheet, jotka on korjattu. Eräissä tapauksissa on rakennuspaikka osoitettu tilalle, jolle aikaisemmin myönnetty rakennuslupa on vanhentunut eivätkä tilan olosuhteet näytä myöntämisajankohdan jälkeen oleellisesti muuttuneen. Poikkeussäännöstöjä on sovellettu myös eräissä muissa tapauksissa, joissa esim. luonnonolosuhteista johtuen maanomistaja on kantatilatarkastelussa jäänyt kokonaan ilman rakennuspaikkaa tai lopputulosta on pidetty muihin maanomistajiin nähden selvästi epäoikeudenmukaisena. Pääsääntönä kaavaluonnokseen merkityn loma-asunnon rakennuspaikan muuttamisessa vakinaisen asumisen rakennuspaikaksi on ollut, että rakennuskanta on väestörekisterikeskuksen ylläpitämässä rakennus- ja huoneistorekisterissä osoitettu vakinaiseen asumiseen.

Osayleiskaava on ollut ehdotuksena (II) nähtävillä 13.12.2000-12.1.2001 ja osayleiskaavaehdotus on hyväksytty Nokian kaupunginvaltuustossa 22.10.2001 § 128.

Ympäristösuunnittelu Oy
Pirkanmaa

Tampereella 8.6.2001

Eero Ritanen
dipl.ins SNIL

LIITTEET

- Liite 1** Osayleiskaavassa numeroitujen alueiden kuvaukset
- Liite 2** Tilastolomakkeet

OSAYLEISKAAVASSA NUMEROITUJEN ARVOKKAIDEN ALUEIDEN KUVAUKSET

SM-kohteiden luokitus

- I luokka** Kohteet katsotaan niin arvokkaiksi valtakunnallisiksi muistomerkeiksi, että niiden säilyminen on turvattava kaikissa olosuhteissa. Tutkitut kohteet pyritään entisöimään.
- II luokka** Kohteiden arvoa ei voida selvittää ilman tarkempia tutkimuksia. Tutkimustulosten perusteella ne siirretään joko I tai, tavallisimmin III luokkaan.
- III luokka** Kohteet, joita riittävästi tutkittuna tai kokonaan hävinneinä ei ole enää tarpeen pitää rauhoitettuna.

**SL-1 ja
SL-2 1**

KAAKKURIJÄRVET

Ehdotettu Natura 2000 -kohteeksi. Erämainen luonnontilaisten pienten järvien ja lampien kokonaisuus. Se on tärkeä pesimäalue uhanalaiselle kaakkurille. Järvien ja lampien rantasuot ovat monin paikoin luonnontilaisia. Kaakkurijärvet on tärkeä retkeilykohde. Luontotyypeistä alueelta löytyy muun muassa humuspitoisia lampia ja järviä, puustoista suota sekä vaihettumis- ja pallesuota. Lintudirektiivin lajeja ovat kaakkuri, keh-rääjä, kuikka ja kurki. Alue on ennestään luokiteltu arvokkaaksi valtakunnallisessa pienvesi-inventoinnissa. Osa siitä on Nokian kaupungin omistamana luonnonsuojelualueena.

**SL-1 ja
SL-2 2**

LAPINVUORI

Ehdotettu Natura 2000 -kohteeksi. Arvokas vanhan metsän alue. Sen metsä on melko luonnontilasta, ja on järeitä haapoja ja jonkin verran maapuita. EU:n luontodirektiivin mukaisista luontotyypeistä se edustaa vanhaa havu-lehtipuusekametsää. Lintudirektiivin mukaisia lajeja siellä on huuhkaja ja idänuunilintu. Alue kuuluu valtakunnallisen vanhojen metsien suojeluohjelman täydennyskohteisiin.

SL-1 3

LUOTOSAAREN ALUE

Ehdotettu Natura 2000 -kohteeksi. Alue on arvokas kokonaisuus rakentamattomia rantoja, lehtoja ja pieniä niitty laikkuja. Sen kallioperä on grauvakkaa ja mustaliusketta. Lehtoja on alueesta yli kolmannes, ja alue on kasvistoltaan ja linnustoltaan hyvin edustava. Luontotyypeistä siellä ovat edustettuina pohjoiset (borealiset) lehdot ja kosteat suurruohoniityt. Lintudirektiivin lajeista tavataan Suomessa uhanalaista harmaapäätikkää sekä kalatiiraa ja pikkulepinkäistä. Alue on suojeltu yksityisenä luonnonsuojelualueena.

slm 4

MÄKELÄ 1:52

Maalla oleva kuusi juuristoinen on luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu luonnonmuistomerkki.

Lähde: Nokian arvokkaat luontokohteet, julkaisu D 104

slm 5**VANAJAVUORI 2:29**

Maalla oleva iso kivi, jossa on onkaloita. Ns. Pirunpesä. Kiven läheisyyteen on rauhoitettu luonnonmuistomeriksi suuri kuusi.

Lähde: Nokian arvokkaat luontokohteet, julkaisu D 104

sr 6**KAUNIAISTEN KARTANO, SUONIEMI**

Kauniaisten kylän asutus juontanee varhaiskeskiajalta. Vuonna 1641 tämä suuri kylä läänitettiin Helmut Wrangelille, kunnes peruutettiin 1683. 1695 muodostettiin Kela ja Hannu ratsutilaksi, johon myöhemmin liitettiin useita taloja. Kartanon kaksikerroksinen päärakennus on valmistunut vuoden 1810 tienoilla, yksikerroksinen länsisiipi on vuodelta 1821 ja itäsiipi vuodelta 1937, jolloin koko rakennus peruskorjattiin arkkitehti Torkel Nordmannin suunnitelman mukaan. Tämän vuosisadan alussa kartanoalue sai yhtenäisen leiman, kun arkkitehti Valter Thomé 1917 laati alueen yleissuunnitelman. Työtä jatkoivat arkkitehdit Uno Sjöholm ja Jarl Eklund. Komea tiilinavetta rakennettiin vuosina 1918-1920 arkkitehti Birger Federleyn piirustusten mukaan. Lehmuskujan varrella on kaksi asuinrakennusta, joista toinen on Federleyn ja toinen Nordmanin piirtämä. Konttorirakennus on Jarl Eklundin käsialaa. Puisto- ja puutarha-alueet saivat alkunsa 1700-luvun loppupuolella. Nykyinen tilanne perustuu arkkitehtien Bengt Schalinin ja Paul Olssonin suunnitelmaan. Rakennushistoriallisesti merkittävä. Miljöökohde.

Lähde: Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet, Tampereen seutukaa-valiitto, julkaisu B 174

sr 7**SUONIEMEN KIRKKO**

Suoniemen edellinen, vuonna 1683 rakennettu puukirkko paloi 1799. Seurakunnan nykyinen kirkko rakennettiin vuosina 1801-1803 Tukholman yli-intendentinvirastossa laadittujen piirustusten mukaan (1800, L. Almfelt). Rakennustöitä johti siurolainen Gustaf Stenman. Malliltaan kirkko oli sisäkulmistaan viistetty tasavartinen ristikirkko ja alkuperäisessä suunnitelmassa ristikeskuksesta kohosi lanterniinin kattama kupu. 1820-luvulla kirkkoon liitettiin länsitorni ja vuonna 1902 se peruskorjattiin arkkitehti Berndt Blomin suunnitelman mukaan. Kirkon vieressä on vanha hautausmaa ja vuonna 1860 rakennettu pitäjämakasiini. Rakennushistoriallisesti merkittävä. Miljöökohde.

Lähde: Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet, Tampereen seutukaa-valiitto, julkaisu B 174

sr 8**ALATALJA, SUONIEMI**

Kylätien varrella sijaiteva Alataljan rakennusryhmä on edustava näyte suoniemeläisestä talonpoikaisarkkitehtuurista. Rakennushistoriallisesti merkittävä. Miljöökohde.

Lähde: Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet, Tampereen seutukaa-valiitto, julkaisu B 174

sr 9**PYYMÄEN TORPPA, KULJU, SUONIEMI**

Pyymäki on entisiä Kuljun kartanon torppia. 1800-luvulla rakennettu asuinrakennus ja pihapiiriin kuuluva aitta ovat pärekattoisia. Rakennushistoriallisesti merkittävä. Miljöökohde.

Lähde: Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet, Tampereen seutukaa-valiitto, julkaisu B 174

sr 10

KULJUN KARTANO JA KULTTUURIMAISEMA, SUONIEMI

Eräiden tietojen mukaan Suoniemen Kulju on jo 1400-luvulla kuulunut Djäkn-suvulle. 1670-luvulla Kulju muodostettiin säteriratsutilaksi. Nykyisen päärakennuksen runko on vuodelta 1767. Vuosina 1916-1917 rakennus korjattiin arkkitehti Birger Federleyn suunnitelman mukaan. Ulkoasultaan rakennus noudattaa klassistista kartanoarkkitehtuuria. Päärakennuksen vieressä sijaitsee puutarha, jossa on vanhoja ansarirakennelmia. Talouspihan ympärillä on joukko työväenasuntoja ja ulkorakennuksia, joista huomattavin on vanha navetta. Sen runko on muurattu savesta ja kanervista vuonna 1740. Vuonna 1900 se verhoiltiin tiilellä. Kartanon ympäristö on istutettua puistoa. Erittäin merkittävä on radan ja Kuloveden suuntaan laskeutuva geometrinen puisto. Rakennushistoriallisesti merkittävä. Maisemakokonaisuus!

Lähde: Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet, Tampereen seutukaavaliitto, julkaisu B 174

sr 11

JUTILA JA MÄKELÄ, VASTAMÄKI

Vastamäen pieni kylä lienee myöhäiskeskiaikaista perua. Kylän vanha tonttimaa on sijainnut Jutilan ja Mäkelän rakennusryhmän kohdalla. Mäkelän kallio on vanha helavalkeapaikka. Mäkelän pihapiiri on säilynyt hyvin perinteisessä asussaan. Neliömäistä pihaa rajaavat empire-tyylinen päärakennus joka on valistunut viime vuosisadan puolivälissä sekä kaksi vanhaa asuinrakennusta, joista toinen on kotimuseona. Luhtiaitta on vuodelta 1787. Karjapihaa rajaavat hirsinen navetta vuodelta 1901 sekä tallirakennus. Pihapiirin ulkopuolella on kaksi hirsistä viljaaittaa 1800-luvun alkupuolelta. Rakennushistoriallisesti merkittävä. Miljöökohde.

Lähde: Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet, Tampereen seutukaavaliitto, julkaisu B 174

sr 12

PELTTARI, HÄTIKKÄJÄRVI, TOTTIJÄRVI

Pelttarin tilalla on säilynyt vanha luhtiaitta, vilja-aitta sekä suuri, noin 100 vuotta vanha riihi. Rakennushistoriallisesti merkittävä.

Lähde: Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet, Tampereen seutukaavaliitto, julkaisu B 174

sr 13

JÄRVENSIVU, TOTTIJÄRVI

Järvensivun tilan rakennukset sijaitsevat kauniisti Jänijärven rannalla. Miljöökohde.

Lähde: Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet, Tampereen seutukaavaliitto, julkaisu B 174

SM 14

HANHISAARI

Rautakautinen asuinpaikka kivikkoisella harjunlaella. Rauhoitusluokka II.

Lähde: Pirkanmaan kiinteät muinaisjäännökset, Pirkanmaan liitto B 36

SM 15

KAMPPI

Kivikautinen asuinpaikka Kuloveden rannasta n. 120 m päässä pellolla. Rauhoitusluokka II.

Lähde: Pirkanmaan kiinteät muinaisjäännökset, Pirkanmaan liitto B 36

SM 16**TALOLA**

9 kiven- ja maansekaista röykkiötä. Rauhoitusluokka I. Sarkolanlahden pohjukassa loivasti viettävällä kivisellä rinteellä keskellä peltoa. Röykkiöt ovat matalia ja pieniä, aluskasvillisuuden peittämiä. Niistä on tutkittu 4 (Sarasma nrot I, II ja V) sekä yksi laaja, matala kiveys, joka liittyy raudanvalmistukseen. Alueen eteläpäähän on pellolla kasattu kiviä.

Lähde: Pirkanmaan kiinteät muinaisjäännökset, Pirkanmaan liitto B 36

SM 17**TALOLA 2**

Kivikautinen asuinpaikka-alue savipellolla Kuloveden rannasta n. 200 ja 100 m päässä. Koord.ylempi x = 681134, y = 246024, z = 65; alempi x = 681160, y = 246050, z = 60. Keskittymien etäisyys toisistaan on n. 300 m, ja niiden välissä on Talola I, rautakautinen kalmisto.

Lähde: Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet, Tampereen seutukaavaliitto, julkaisu B 174

SM 18**ERKKILÄ**

2 kiven- ja maansekaista röykkiötä. Rauhoitusluokka I. Sarkolanlahden rannasta n. 60 m päässä niityllä, alueella, jossa vielä on nähtävissä Sarkolan vanha kylän paikka. Läntisen röykkiön halkaisija on 4,5 m, korkeus 0,5 m, itäisen halkaisija on 5,5 m, korkeus 1 m.

Lähde: Pirkanmaan kiinteät muinaisjäännökset, Pirkanmaan liitto B 36

SM 19**HUVILANIEMI**

3 kiven- ja maansekaista röykkiötä. Rauhoitusluokka I. Kuloveden etelärannalla on ollut alunperin 9 röykkiötä: päärakennuksen eteläpuolella 2 (toinen tutkittu v. 1941), luoteispuolella 1 (tutkittu v. 1989) ja länsipuolella 3 röykkiötä (tutkittu v. 1988) sekä n. 70 m ed. etelään Kapakanmäellä 3 matalaa röykkiötä (1 tutkittu v. 1989 - 90). V. 1948 tutkimuskohde ei ole tiedossa. Huvilaniemellä on kalmiston välittömässä läheisyydessä kivikautinen asuinpaikka Tapanila 1 ja rautakautinen asuinpaikka Tapanila 2.

Lähde: Pirkanmaan kiinteät muinaisjäännökset, Pirkanmaan liitto B 36

SM 20**HAAPANIEMI**

Rautakautiset röykkiöt. Rauhoitusluokka II. Kiven- ja maansekainen röykkiö talon pihamaalla. Röykkiön halk. 2 m.

Lähde: Pirkanmaan kiinteät muinaisjäännökset, Pirkanmaan liitto B 36

SM 21**TAPANILA 1**

Kivikautinen asuinpaikka. Rauhoitusluokka II. Huvilaniemellä kulovettä kohti laskevalla pellolla, n. 100 m rannasta. Välittömästi eteläpuolella on Tapanila 2:n rautakautinen asuinpaikka, ja pohjoispuolella Tappurinojan röykkiö. Samalla niemellä on myös Huvilaniemen röykkiökalmisto.

Lähde: Pirkanmaan kiinteät muinaisjäännökset, Pirkanmaan liitto B 36

SM 22**TAPANILA 2**

Rautakautinen asuinpaikka. Rauhoitusluokka II. Huvilaniemen Kapakanmäellä Tapanilan tilalla pellolla n. 130 m Nokianvirran rannasta. N. 60 m pohjoiskoilliseen on kivikautinen asuinpaikka Tapanila 1. Välittömässä läheisyydessä on myös Huvilaniemen röykkiökalmisto.

Lähde: Pirkanmaan kiinteät muinaisjäännökset, Pirkanmaan liitto B 36

SM 23**RANTAVAINIO**

Rautakautiset rökkiöt. Rauhoitusluokka II. 5 peltojen ympäröimää matalaa kiven- ja maansekaista rökkiötä Nokian-Suoniemen -tien pohjois- ja eteläpuolella. Rökkiöt 1 ja 2 ovat koivikkoisella kalliomäellä terassilla, ja ne on rakennettu tasakokoisista särmikkäistä kivistä. N. 80 m koilliseen ed. on rökkiö 3 (koekuopitus v. 1948) terassilla kalliolla. Rökkiö 4 on koottu kummalla olevan maakiven itäpuolelle. Rökkiö 5 on parin aarin kokoinen viljelemätön alue, jonka keskellä on kiveystä (koekuopitus v. 1948).

Lähde: Pirkanmaan kiinteät muinaisjäännökset, Pirkanmaan liitto B 36

SM 24**URHATUNNIEMI**

2 lapinrauniota. Rauhoitusluokka I. Pyhäjärven rannalla Urhatunniemen kallioiden kärjen korkeimmalla kohdalla. Kalliolla on kiveystä SE - NW -suuntaisesti n. 25 m matkalla niin, että kummassakin päässä on raunio, koot 4 x 9 m ja 4 x 4,5 m. Välissä on 10 m matalampaa kiveystä, jonka läpi kulkee kivetön polku niemen kärkeen.

Lähde: Pirkanmaan kiinteät muinaisjäännökset, Pirkanmaan liitto B 36

SM 25**URHATUNSAARI**

Pronssi- ja/tai rautakautiset rökkiöt. Rauhoitusluokka II. Kalliopohjaisen saarekkeen eteläkärjessä kolme lähekkäin sijaitsevaa lapinrauniota. Raunio 1 on alunperin ollut kooltaan n 5 x 5 m, kork. 0,5 m. Raunio 2 on ollut n. 5 x 5, raunio 3 n. 7 x 7m, kork. 0,5 m. Raunio 1 on hajotettu ja sen paikalla on kasvimaata. Raunioiden 2 ja 3 kivistä on enin osa viety huvilan rakennustöihin.

Lähde: Pirkanmaan kiinteät muinaisjäännökset, Pirkanmaan liitto B 36

ak 31**KAUNIAISTEN - KULJUN KULTTUURIMAISEMA**

Kuloveden pohjoisrannan kulttuurimaisema näyttäytyy erittäin edustavana Kauniaisten ja Kuljun kartanoiden välillä sekä maantietä että rautatietä matkaavalle. Kartanomiljöiden lisäksi on mainittava vanha kansakoulu sekä rukoushuoneen vieressä oleva huvila.

Lähde: Pirkanmaan 3. seutukaavan selostuksen liiteosa, julkaisu A 22

ak 32**SARKOLAN JA VAHALAHDEN KYLÄT JA KULTTUURIMAISEMA**

Sarkolan kylässä on säilynyt perinteistä rakennuskantaa kyläkeskuksessa sekä Vanha-Mattilan, Tuomolan ja Sorrin tiloilla. Sarkolanjoen yli johtaa vanha kaksiaukkoinen kivihoivisilta. Läheisellä mäellä sijaitsee Sarkolan työväentalo. Vahalahden kylässä on säilynyt rantaan johtavan raitin varrella edustavasti perinteistä rakennuskantaa. Yli-Hemmingin ja Ala-Uotilan tiloilla sekä rannassa Ranta-Uotilan tilalla. Lerunvuoren rinteessä on vanha seuratalo. Vahalahden entinen kansakoulu on vuodelta 1896.

Lähde: Pirkanmaan 3. seutukaavan selostuksen liiteosa, julkaisu A 22

MY-1 41**KALKKIVUOREN KALLIOALUE**

Arvokkuuden perusta: Maankäyttö- ja rakennuslaki

Kalkkivuori Piikkilänjärven pohjoisrannalla kohoaa 90 metriä kapean salmen pinnasta. Se sijaitsee alueella, jonka maisemallinen arvo on suuri. Kalkkivuori, Ryömälänvuori, Salmen kulttuurimaisema ja vesistö

muodostavat kauniin maisemallisen kokonaisuuden. Kalkkivuoren etelärinteeltä avautuu todella kauniita näköaloja ja myös alueen sisäinen maisema on miellyttävä. Kalkkivuori on arvokas myös biologisesti ja geologisesti. Kalkkia ei alueelta tavattu ja kallion nimi saattaa johtua leveistä kvartsijuonista, joita on runsaasti näkyvissä. Kivilajeiltaan alue on kiilleliusketta ja kiillegneissia. Alue on geomorfologialtaan edustava: etelärinteellä on laaja silokalliopaljastuma ja hieno liuskejyrkänne (ei ole merkitty karttaan) sekä lohkariekkoo. Silokallioita peittää kulumaton poronjäkälä- ja tierasammalkasvusto. Alueella on sekä valo- että varjoseinämille tyypillistä kalliokasvistoa. Rehevät alarinteet muodostavat vastakohdan karulle laelle. Lounaisrinteen päihinälehto on lehtojensuoje-luohjelman maakunnallisesti arvokas kohde, jossa kasvaa useita vaate-liaita lehtokasveja.

Lähde: Hämeen läänin luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet OSA II, Suomen ympäristökeskus

MY-1 42

KULJUN JA KAUNIAISEN PELLON / KAUNIAINEN - KULJU KULTTUURIMAISEMA (seutukaava)

Arvokkuuden perusta: Maankäyttö- ja rakennuslaki

Luontosuhteiltaan ja maisemaltaan arvokas Kuloveden pohjoisrannan kulttuurimaisema (viljelysmaisema) kahden kartanon välillä.

Lähde: Pirkanmaan 3. seutukaava (MTY-alue)

MY-1 43

MAHNALANSELÄN SANTALAHTI / VUORENMAANVUORI - MUSTIKKAKANGAS

Arvokkuuden perusta: Maankäyttö- ja rakennuslaki

Alue on laajahko kokonaisuus, joka muodostuu kahdesta korkeasta kalliomäestä. Huiput kohoavat 75 metriä viereisen järven yläpuolelle. Kalliot ovat varsinkin itäreunoiltaan jyrkänteisiä. Geomorfologialtaan edustavin on Tupavuoren pystysuora, paikoin ehjä ja kasviton itäjäyrkänne, jossa on myös mielenkiintoisia lohkeamispintoja. Vuorten väliin jää kaipa rotkomainen laakso. Alue on edustava myös kivilajeiltaan, sillä Vuorenmaanvuoren itäjäyrkänteellä on näkyvissä varsin harvinaista konglomeraattia. Pääkivilajina on granodioriitti ja sivukivilajina kiillegneissi. Vuorten rinteet ovat suurimmaksi osaksi kookkaan puuston peitossa, mikä rajoittaa näköalojen avautumista. Paikoin kuitenkin avautuu laajoja metsänäkymiä etelään ja pohjoisessa näkyy järvi. Alueen metsät ovat suurimmaksi osaksi varsin luonnontilaisia. Pirkanmaan lintutieteellisen yhdistyksen selvitysten mukaan kallioalueella on arvokasta ja suojaistaa elinympäristöä vaativaa linnustoa. Kasvillisuuden suhteen arvokkainta alueella on Vuorenmaanvuoren itäjäyrkänten juurella oleva, varsin laaja kallionaluslehto, jossa kasvaa useita vaateliaita lajeja. Muillakin rinteillä on lehtomaista kasvillisuutta ja rotkolaakson pohjalla on saniaiskorpea. Alueelta löytyy myös metsäkortekorpea sekä tavanomaista kalliojäyrkänteiden ja karujen lakiosien kalliokasvillisuutta.

Lähde: Hämeen läänin luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet OSA II, Suomen ympäristökeskus

MY-2 44**PINSIÖN-MATALUSJOKI**

Arvokkuuden perusta: Luonnonsuojelulaki, vesilaki

Ehdotettu Natura 2000 -kohteeksi. Joki saa alkunsa Pinsiönharjusta purkautuvasta pohjavedestä. Lähteitä purkautuu joen yläjuoksulla muualtakin pitäen veden viileänä. Joen alajuoksulla on useita koskiosuoksia. Pinsiön-Matalusjoki on uhanalaisen, rauhoitetun jokihelmisimpukan ainoita esiintymisalueita Etelä-Suomessa, ja lajin kanta joessa poikkeaa perinnöllisesti Pohjois-Suomen kannoista. Luontotyypeistä ovat edustettuina pikkujokien ja purojen vesikasvillisuus, lähteet ja lähdesuot sekä pohjoiset (boreaaliset) lehdot. Joen alkukohdan lähdelehto kuuluu valtakunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan, ja osa alueesta on rauhoitettu yksityiseksi luonnonsuojelualueeksi. Koko joki on luokiteltu arvokkaaksi valtakunnallisessa pienvesi-inventoinnissa.

Lähde: Nokian arvokkaat luontokohteet, julkaisu D 104

MY-1 45**JOKISJÄRVEN ITÄRANTA / KYÖPELINVUORI (SIURO-MIHARI - MAANTIEEN LÄNSIPUOLELLA SIJAITSEVA KALLIOMÄKI)**

Arvokkuuden perusta: Maankäyttö- ja rakennuslaki

Kyöpelinvuori on pienehkö, selvärajainen kalliomäki, joka kohoaa tasaisesti noin 40 metrin korkeuteen Jokisjärven rannasta. Muualla kalliota ympäröivät pellot ja maantie. Vuori on metsäinen, mutta järvinäköala pilkottaa puiden lomasta lähellä rantaa olevalta kalliopaljastumalta. Kivilajiltaan alue on osaksi kiillegneissistä, osaksi porfyryristä granodioriittia. Geologialtaan alue on muutoin tavanomainen, mutta suuria siirtolohkareita on poikkeuksellisen runsaasti. Alueella on myös muinaista rantakivikkoa. Alueen tärkein arvo on varsin luonnontilainen, vanha metsä, joka on metsätyyppinä edustava ja jo harvinainen. Se luo alueelle kauniin sisäisen maiseman. Iäkäs sekametsä ulottuu kallion laelle saakka, ja puustossa on varsin runsaasti kuollutta puuainesta, joka on tärkeä tekijä vanhan metsän eliölajistolle. Kallion laella metsätyyppinä on mustikkatyyppin tuore kangas, ja alarinteillä metsä muuttuu lehtomaiseksi. Lehtokasveista sinivuokko ja kevätlinnunherne ovat paikoin hyvin runsaita. Kyöpelinvuori on tärkeä osa lähialueensa maisemaa. Alueen arvo on pitkälti riippuvainen metsän koskemattomuudesta, koska varsinaista kalliokasvillisuutta alueella on vähän ja se on tavanomaista.

Lähde: Hämeen läänin luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kalliialueet OSA II, Suomen ympäristökeskus

MY-1 46**HAUKKAVUORI - LAPINVUORI:**

Arvokkuuden perusta: Maankäyttö- ja rakennuslaki

Alue on laaja ja se koostuu useista korkeista, jyrkänteisistä kalliomäistä sekä niiden välisistä rotkomaisista laaksoista. Pohjoisosaltaan alue rajautuu Sarkolanlahteen, jonka pinnasta kalliolaet kohoavat lähes 90 metriä. Alue on siten tärkeä maisemaelementti, joka erottuu kauas. Jyrkänteiden päällä on näköalapaikkoja, joilta avautuu laajoja, kauniita näkymiä järvelle, metsäalueille ja kulttuurimaisemaan. Kivilajiltaan alue on pääasiassa granodioriittia, mutta pohjoisosassa esiintyy gneissistä. Geo-

logisesti arvokkainta alueella on useiden pitkien ja varsin korkeiden jyrkännejaksojen edustava geomorfologia. Alueella on myös muinaisia rantakivikoita. Biologisesti alue muodostaa monimuotoisen kokonaisuuden, jonka kasvillisuustyypit vaihtelevat lakialueiden edustavista poronjäkäläköistä jyrkänteiden varjoisiin sammalpintoihin ja rinteiden reheviin lehtoihin. Jyrkänteiden sammalistossa on paikoin havaittavissa keskiravinteisuuden ilmentäjiä, mutta pääasiassa kalliokasvillisuus on karua. Rotkomaisen Lapinnotkon metsä on vanhaa ja luonnontilaista ja notkon eteläpuolinen kuvio kuuluukin suojeltaviksi ehdotettuihin kohteisiin vanhojen metsien suojeluohjelman täydennyksessä (Vanhojen metsien suojelutyöryhmä 1994). Lehdoissa on runsas linnusto, myös muita kallioalueen osia luonnehtii paikoin arvokas, tavanomaista merkittävämpi lintulajisto. Alueella voitaisiin yhdistää maisemallisesti arvokkaan kallioalueen suojelu vanhojen metsien ja lehtojen suojeluun.
Lähde: Hämeen läänin luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet OSA II, Suomen ympäristökeskus

MY-1 47

SARKOLAN PELLOT / SARKOLAN JA VAHALAHDEN KYLIEN KULTTUURIMAISEMA (seutukaava):

Arvokkuuden perusta: Maankäyttö- ja rakennuslaki

Sarkolan kylässä on säilynyt perinteistä rakennuskantaa kyläkeskudessa sekä Vanha-Mattilan, Tuomolan ja Sorrin tiloilla. Sarkolanjoen yli johtaavanha kaksiaukkoinen kiviholvisilta. Läheisellä mäellä sijaitsee Sarkolan työväentalo. Vahalahden kylässä on säilynyt rantaan johtavan raitin varrella edustavasti perinteistä rakennuskantaa Yli-Hemmingin ha Ala-Uotilan tiloilla sekä rannassa Ranta-Uotilan tilalla. Lerunvuoren rinteessä on vanha seuratalo. Vahalahden entinen kansakoulu on vuodelta 1896. Asutut metsäsaarekkeet ja viljelykset vuorottelevat muodostaen idyllisen tienvarsimaiseman.

Lähde: Pirkanmaan 3. seutukaava (MTY-alue)

MY-1 48

NAAKONVUORI / KULOVEDEN SARKOLANLAHDEN KOILLISRANNALLA, SUONIEMEN KYLÄTAAJAMAN KAAKKOISPUOLELLA SIIJAITSEVA KALLIOMÄKI:

Arvokkuuden perusta: Maankäyttö- ja rakennuslaki

Naakonvuori on korkea (lähes 90 metriä) kalliomäki, joka kohoaa tasaisen jyrkähkösti Sarkolanlahden koillisrannalta. Se on tärkeä maisematekijä, joka erottuu kauas vastapäisille rannoille. Vain mäen lakiosassa kallio on näkyvissä, rinteet ovat lehtomaisten ja mustikkatyypin kangasmetsien peittämät. Metsäisyyden vuoksi laajoja näköaloja ei avaudu, mutta puiden lomasta pilkottaa kaunis näkymä järvelle ja vastapäisille kallioille. Ympäristö on maisemiltaan edustavaa, sillä Sarkolanlahti on muodostunut vuonomaiseksi molemmilla rannoilla kohoavien korkeiden kallioiden vuoksi. Kivilajeiltaan Naakonvuori on kiillegneissisiä ja kvartsidioriittia. Geomorfologia on varsin tavanomainen, jylhiä jyrkänteitä alueella ei ole. Kaakkoisrinteellä on muinaista rantakivikkoa, pirunpeltoa. Kasvillisuus on seudulle tyypillistä. Kalliokasvillisuus koostuu karujen kallioiden lajistosta ja rinteet ovat lehtomaiset. Alueen arvo on ennen kaikkea maisemassa.

Lähde: Hämeen läänin luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet OSA II, Suomen ympäristökeskus

MY-1 49

RUOLAHDEN PELLOT / RUOLAHDEN KULTTURIMAISEMA (seutukaava):

Arvokkuuden perusta: Maankäyttö- ja rakennuslaki

Kuloveden etelärannalla Ruolahden maatalousmaat ovat hyvää kivennäismaata. Ranta-alueet ovat osittain matalia niittyjä ja ulottuvat liki rantaan. Alueella on tärkeää säilyttää avointa peltomaisemaa ja samalla järvinäkymää. Kuloveden etelärannalla sijaitseva Ruolahden kylä lienee varhaiskeskiaikaista perua. Pappilan tilan ympärillä levittäytyy edustava viljelysmaisema.

Lähde: Pirkanmaan 3. seutukaava (MTY-alue)

MY-1 50

KULOVESI / ALASENLAHTI

Arvokkuuden perusta: EU:n lintudirektiivi

Muuttolintujen tärkein levähdyspaikka Nokialla. Lahdelle kerääntyy satoja vesilintuja ja kahlaajia keväin syksyin. Lahti on myös yksi Pirkanmaan tärkeimpiä joutsenten levähdyspaikkoja ja lahdelle kerääntyy niitä parhaimmillaan kymmeniä. Alue on lisäksi maisemallisesti arvokas, kaunis ja eheä maalaismaisema, joka olisi syytä säilyttää sellaisenaan. Maakunnallisesti eläimistöltään ja maisemaltaan arvokas kohde.

MY-1 51

KÄRJENMAA, KONTAANMÄEN LÄNSIOSA

Arvokkuuden perusta: Metsälaki, Luonto-Liiton suositus vanhojen metsien säilyttämisestä

Vanhaa metsää. Uhanalaisen jänönsalaatin kasvupaikka.

Lähde: Nokian arvokkaat luontokohteet, julkaisu D 104

MY-2 52

KULOVESI / KARHUSAARI

Arvokkuuden perusta: EU:n lintudirektiivi

Pienukossa Kuloveden keskellä sijaitsevassa saarella on pesinyt kalasääski vuosikaudet. Nokialla pesii ainoastaan kolme paria kalasääskiä, joten jokainen vakituinen pesimäpaikka on arvokas. Saarella tulee välttää mairinnousua 1.4 -15.8. Alueellinen eläimistöllisesti arvokas kohde.

MY-2 53

TAULAJÄRVI

Arvokkuuden perusta: Luonnonsuojelulaki, metsälaki 10 §

Taulajärvi on karuhko, harvinaisen kirkasvetinen järvi. Järven pohjoispuolelta alkunsa saavan puron suistossa kasvaa rehevää rantakasvillisuutta. Kelluslehtisinä kasvaa mm. ulpukkaa. Rannan tuntumassa kasvaa järviruokoa. Rantapuusto on tervalepikkoa, paatsamaa, nuoria koivuja ja tuomipensaikkoo. Rahkasammalalustalla kasvaa mm. pyöreälehtikihokki, kurjenjalka, suohorsma, riippasaraja pullosara. Lähde: Nokian arvokkaat luontokohteet, julkaisu D 104

TAULAJÄRVEN PUROLEHTO, KONTAA

Taulajärvestä alkunsa saava puro laskee Kuloveteen Jutistenlahdessa Kontaalla. Puron pituus on noin 1 km. Puroa ympäröi hiirenporras ja kotkansiipisaniaislehto pellon reunaan saakka. Taivalkunnantien pohjoispuolen purolehto on lohkarista, kivikkoista saniaislehtorinnettä. Aluskasvillisuus on tiheää, kenttäkerroksen vallitsevia suursaniaisia ovat kotkansiipi, hiirenporras ja isoalvejuuri. Reheville lehdolle tyypillisiä ruohoja ovat lehtopähkämö, velholehti, lehtotähtimö, lehtomatar, kevätlinnunsilmä ja lehtokorte. Rinteessä kasvaa myös vaateliäs ja harvinainen hajuheinä. Lehto on varsin kuusetunut, nuoria terva- ja harmaaleppiä sekä tuomia esiintyy paikoin ja alempana rinteessä kasvaa runsaasti metsälehmusta ja koiranheisipuuta. Pensaskerroksessa viihtyvät mustaherukka, punaherukka, lehtokuusama ja taikinamarja. Alue on mukana lehtojensuojelutyöryhmän mietinnössä. Lähde: Nokian arvokkaat luontokohteet, julkaisu D 104

MY-1 54

NOKIANVIRTA / KARHUNHYPPÄYS

Arvokkuuden perusta: Maankäyttö- ja rakennuslaki

Jyrkkä aarnimetsämäinen kalliorinne, jossa runsaasti kaatuneita puita ja lahopuita. Aluskasvillisuus rehevää mainittavimpina korpialvejuuri ja haurasloikko. Alueella pesii Nokialla harvinainen peukaloinen. Alueellisesti maisemaltaan arvokas ja biologisesti mielenkiintoinen kohde.

MY-2 55

PYHÄJÄRVI / LAHDENPOHJANLAHTI

Arvokkuuden perusta: Luonnonsuojelulaki, metsälaki 10 §

Rehevä ruovikoitunut linnustollisesti ja kasvistollisesti arvokas lahti. Rantametsät rehevää tuomea kasvavaa lehtoa, jossa kasvaa muutamia suuria vanhoja koivuja. Alueen mainittavimpia kasvilajeja ovat harvinainen konnanulpukka, isosorsimo ja pystykeiholehti. Pesimälinnustoa edustavat rytikertunen ja kaksi paria silkkiuikkuja. Alueellisesti eläimistöltään ja kasvistoltaan arvokas kohde.

MY-2 56

MYLLYKYLÄ

Arvokkuuden perusta: Vesilaki

Lanajoen-Sarkolanjoen muodostama pohjois-eteläsuuntainen vesistökokonaisuus Nokian arvokkaimpia ns. pienvesiä (myös kulttuurihistoriallisesti, vanhat myllyt ym.).

Lähde: Nokian arvokkaat luontokohteet, julkaisu D 104

MY-2 57**PASKOLAMPI JA HUMALOJA**

Arvokkuuden perusta: Luonnonsuojelulaki, metsälaki 10§

Humalojanvuoren ja Paskolammin ympäristö on maisemallisesti luonnonkaunista ja kasvistollisesti mielenkiintoista aluetta. Puron varren kasvillisuus on OMaT-tyyppin lehtoa. Puusto on järeähköä kuusikkoa, jonka varjostuksessa kasvaa muutamia lehtipuita: pihlajia, tuomia ja leppää. Puron varressa kasvavat tiheät kasvustot hiirenporras- ja isoalvejuurisia. Vaateliaita lehtokasveja edustavat lehtopalsami, mustakokkonmarja ja kevätlinnunsilmä. Alueen eläimistö on mielenkiintoinen: mm. huuhkaja pesii siellä.

Lähde: Nokian arvokkaat luontokohteet, julkaisu D 104

MY-2 58**PIHNALANPERÄNLAHTI**

Arvokkuuden perusta: Luonnonsuojelulaki 47 §

Pihnalanderänlahteen laskevan ojan varressa valkoisen punakoison sekä maakunnassa uhanalaisen vankkasaran esiintymä.

MY-1 59**HUHTAAN PELLOT / PAJULAHDEN KYLÄ, TOTTIJÄRVI (seutukaava)**

Arvokkuuden perusta: Maankäyttö- ja rakennuslaki

Alue käsittää peltoja Tottijärven tuntumassa. Peltoalueet ovat rikkonaisia kivennäismaita mutta osa on merkittäviä elävöittäjiä. Talouskeskukset sijaitsevat yksittäin peltojen keskellä. Huhtaanselän rannat ovat kokonaan loma-asutuksen piirissä.

Lähde: Pirkanmaan 3. seutukaava (MTY-alue)

MY-1 60**HAISTIANVUORI / PYHÄJÄRVEN MAIVASELÄN KOILLISPUOLELLA, HAISTIAN KYLÄTAAJAMAN LUOTEISPUOLELLA VÄLIMÄENLAHDELLA SIJAITSEVA KALLIONIEMI**

Arvokkuuden perusta: Maankäyttö- ja rakennuslaki

Haistianvuori on Pyhäjärven rannalta jyrkästi kohoava kallio, jonka 400 metriä pitkä koillisjyrkäne nousee 50 metriä järven pinnasta. Kauempaa katsottuna alue on metsäisenä mäkenä osa hyvin säilynyttä maa-seutumaisemaa. Kallioperältään Haistianvuori on tavanomaista graniidiittia, mutta jyrkänteiden korkeus luo alueelle myös geologista merkittävyyttä. Porrasmainen, osin lohkarista muodostunut ja paikoin kasvi- peitteinen jyrkänealue on luonnontilainen, mutta muualla alueella on tehty metsän hakkuita. Puusto esrää laajojen näköalojen avautumisen, mutta kallion laelta näkyy kauas itään Vesilahdelle saakka. Kallio on biologisesti merkittävä, sillä jyrkänteellä on pahtanurmikan kasvupaikka. Tämä heinälaji on yleislevinnäisyydeltään pohjoinen ja sillä on muutamia yksittäisiä esiintymiä Pirkanmaalla. Lisäksi alueen linnusto omaa suojelun kannalta arvokkaita piirteitä. Aluetta käytetään laitumena. Rinteiden lehtomainen aluskasvillisuus on säilynyt parhaiten länsi- ja lounaisosassa, jossa hakkuut ovat rajoittuneet harvennuksiin. Kohteella on merkitystä paikallisena näköalapaikkana ja retkeilykohteena. Alueella on muutamia polkuja ja jyrkänteiden laki on hieman kulunut.

Lähde: Hämeen läänin luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet OSA II, Suomen ympäristökeskus

MY-2 61

PYHÄJÄRVI / KARAHKASAARET

Arvokkuuden perusta: Metsälaki 10 §, Luonto-Liiton suositus vanhojen metsien säilyttämisestä

Rehevä, koskematon lehtomainen saarenosa. Puusto pääasiassa tuomea, harmaaleppää, pihlajaa ja koivua. Mainittavimmat kasvilajit mustakonnanmarja, kalliokielo (runsas), taikananmarja ja koiranheisi. Pienialaisuudesta huolimatta saarella pesii useita pareja sirittäjiä. Alueellisesti maisemaltaan ja kasvistoltaan arvokas kohde.

MY-1 62

PYHÄJÄRVI / VAPALO

Arvokkuuden perusta: Maankäyttö- ja rakennuslaki

Enimmäkseen kuivaa mäntykangasta oleva saari. Maisemallisesti arvokas kallioranta ja lehtomainen painanne, jossa kasvaa poikkeuksellisen suuri kasvusto kotkansiipi -saniaista. Lisäksi saarella mahdollisesti pesii harvinainen pähkinähakki. Alueellisesti maisemaltaan ja kasvistoltaan arvokas kohde.

MY-1 63

PIIKKILÄNJÄRVI / PÄSSINVUORI

Arvokkuuden perusta: Maankäyttö- ja rakennuslaki

Jyrkkä maisemallisesti näyttävä luonnontilainen kalliorinne. Kallion laella pieni lehtomainen alue, jossa kasvaa mm. kotkansiipeä, mustakonnanmarjaa ja lehtokuusamaa. Ilmeisesti rinteessä pesii joinakin vuosina huuhkaja. Alueellisesti maisemaltaan ja eläimistöltään arvokas kohde.

MY-2 64

SIURO / KESÄNIEMI

Arvokkuuden perusta: Metsälaki 10 §, luonnonsuojelulaki

Vanhastaan jo Mäkelän tuntema ja tutkima lehto, edustava vanhojen haapojen ja lehmusten muodostama metsikkö (tarkkoja tietoja jo 1920-luvulta), lajistossa mm. imikkä, kuusama, kevätlinnunherne, sinivuokko, kevätlehtoleinikki, punaherukka, metsäruusu, koiranheisi, lehtoluste ym. Haavoilla runsas ripsijäkäläesiintymä. Tärkeä suojelukohde!
Lähde: Nokian arvokkaat luontokohteet, julkaisu D 104

MY-2 65

SIURO / KESÄNIEMI

Arvokkuuden perusta: Metsälaki, Luonto-Liiton suositus vanhojen metsien säilyttämisestä

Kesäniemen kärjessä sijaitseva lehtipuuvaltainen metsikkö on kolopesijöille erinomainen paikka (paikalla lisäksi useita pönttöjä), lahoja haapoja, koivuja, pihlajia, pohjalla lehtokasveja (ilmoitettu vanhojen metsien kyselyyn).

Lähde: Nokian arvokkaat luontokohteet, julkaisu D 104

ALA-MIKKOLAN HAKA

Arvokkuuden perusta: Luonnonsuojelulaki 29 §

Sarkolan kylän valtakunnallisesti merkittävällä kulttuurimaisema-alueella, Sanasjärven pohjoisrannalla, Ala-Mikkolan tilalla sijaitseva haka- ja metsälaidunalue, jolla laidunnus on loppunut vuonna 1991. Alueella ovat laiduntaneet lampaat, hevonen sekä viimeksi 25-30 mullin ja hiehon lihakarja. Aluetta rajaa vanha, paikoin romahtanut riukuaita. Hakamaa, vaihtelevat näkymät järvelle ja pelloille sekä Ala-Mikkolan kauniit, hyväkuntoiset rakennukset muodostavat yhdessä tasapainoisen maisemakokonaisuuden.

Itä-osa alueesta on kaunista koivuhakaa, jossa on myös nuorta haapaa. Kaakkois- ja koillisosassa on harmaalepikkoa. Pylväskatajia on melko runsaasti eri puolilla aluetta. Pensaskerrossa on paikoin kuusentaimia ja kaakkoisosassa on vadelmaa. Pensaita on muutaman keran raivattu. Haan niittymäisistä alueista suuri osa on paikoin heinittynyt, tuoretta pienruohoniittyä. valtalajeja ovat ahomatara, valkovuokko ja purtojuuri. Tuoreilla heinäniittyosuksilla kasvaa runsaasti mm. hietakastikkaa ja punanataa. Paikoin on pieniä alueita huopaohdakevaltaista tuoretta suurruohoniittyä ja edustavaa, kuivaa heinäniittyä, jolla vallitsevat kissankello, huopakeltano, ahomansikka ja huomionarvoinen keltamatara. Haassa on myös muita huomionarvoisia kasveja, kuten harmaapoimulehti, peurankello, törrösara, virnasara, nurmitatar, pölkkynuoho, jäkki, aholeinikki ja hietaoorvokki.

Alueen länsiosassa on paikoin lehtomaista metsälaidunta, jossa laidunnus näkyy vielä selvästi. Pohjoisosassa on kuusivaltaista ja eteläosa mäntyvaltaista metsälaidunta. Mäntymetsälaitumen kasvillisuus on heinävaltaista ja siihen liittyy myös avoin runsaskatajainen niittyosuus, jossa kasvaa mm. valkovuokkoa ja metsäkurjenpolvea sekä huomionarvoisia virnasaraa ja aholeinikkiä. Hyvin varjoisella kuusimetsälaitumella kasvaa pääosin käenkaalia ja oravanmarjaa.

Lähde: Pirkanmaan perinnemaisemat, julkaisu 125, Pirkanmaan ympäristökeskus

PYHÄJÄRVI / NAULONLAHTI

Rehevä kasvistollisesti ja linnustollisesti mielenkiintoinen lahti. Kasvillisuus enimmäkseen järvikaislaa ja järviruokoa, joiden suojissa pesii runsas linnusto mm. 12 paria silkkiiukkuja ja harvinainen rytikerttunen.

Kasvistollisesti mielenkiintoisimpia ovat harvinaiset konnanulpukka ja jokileinikki sekä sarjarimpi ja haarapalpakko. Vesialueella tulisi välttää häirintää lintujen pesimäaikana 1.5-31.7. Alueellisesti eläimistöltään ja kasvistoltaan arvokas kohde.

MU 72**PYHÄJÄRVI / AHMASLAHTI**

Rehevä, linnustollisesti arvokas lahti, jossa pesii Nokian suurin silkki-uikkuyhdyskunta (15 paria), punasotka, nokikana ym. Alueella vältettävä häiriötä vesialueella 1.5 - 31.7. Alueellisesti eläimistöltään arvokas kohde.

MU 73**JUOJÄRVI**

Erittäin rehevä peltojen ympäröimä järvi, jolla pesii runsas linnusto. Ranta-alueet arvokkaita, joilla kasvaa runsaasti kasvillisuutta. Järveltä ei kuitenkaan selvityksen aikana havaittu mitään merkittäviä kasvilajeja. Järvellä pesii runsaasti ruokokerttusia ja pajusirkkuja sekä vesilinnuista silkkiuikku, tukkasotka, sinisorsa, nokikana ja telkkä. Lisäksi järven lähialueella pesi kesällä 1995 mehiläishaukka, tuulihaukka ja mahdollisesti ruskosuohaukka. Alueellisesti eläimistöltään arvokas kohde.

MU 74**SIURO - HALIMAS (seutukaava)**

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta. Merkinnällä osoitetaan Pirkanmaan 3. Seutukaavassa alueita, jotka on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen ja joille suuntautuu tai on odotettavissa ulkoilukäyttöä.

Ulkoilun ohjaamiseksi Pirkanmaan liitto suosittelee alueelle sijoitettavaksi tarpeen mukaan polkuja ja ulkoilureittejä levähdys- ja muine tuki-alueineen. Alueelle suositellaan laadittavaksi virkistyskäyttösuunnitelma, jossa osoitetaan mm. ulkoilureitit, muut virkistystoimintoja varten tarvittavat alueet, loma-asutuksen sijoittuminen sekä metsänkäyttöä ja -hoitoa koskevat suunnitelmat.

Lähde: Pirkanmaan 3. seutukaava (MU-alue)

MU 75**KOUKKUJÄRVEN YMPÄRISTÖ**

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta. Merkinnällä osoitetaan Pirkanmaan 3. Seutukaavassa alueita, jotka on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen ja joille suuntautuu tai on odotettavissa ulkoilukäyttöä.

Ulkoilun ohjaamiseksi Pirkanmaan liitto suosittelee alueelle sijoitettavaksi tarpeen mukaan polkuja ja ulkoilureittejä levähdys- ja muine tuki-alueineen. Alueelle suositellaan laadittavaksi virkistyskäyttösuunnitelma, jossa osoitetaan mm. ulkoilureitit, muut virkistystoimintoja varten tarvittavat alueet, loma-asutuksen sijoittuminen sekä metsänkäyttöä ja -hoitoa koskevat suunnitelmat.

Natura 2000:een ehdotettujen järviolueisiin rajoittuvaa maa- ja metsätalousaluetta, joka on voimakkaassa ulkoilu- ja virkistyskäytössä.

Kaakkurijärvet on tärkeä retkeilykohde. Erämainen luonnontilaisten pienten järvien ja lampien kokonaisuus. Suot ovat monin paikoin luonnontilaisia.

Lähde: Pirkanmaan 3. seutukaava (MU-alue)

**NOKIAN RANTAOSAYLEISKAAVA
RAKENNUSPAIKAT VESISTÖITTÄIN 8.6.2001**

Pysyvä asutus AP

	Nykytilanne AP	Lisäys AP	Yhteensä AP
Hangaslammit	1		1
Heinijärvet	1		1
Hätikkäjärvi	1		1
Jokisjärvi	3		3
Jouttijärvi	1		1
Järvenjärvi	1		1
Kirstuanjärvi	1		1
Kulovesi	23	1	24
Launiaisjärvi	1		1
Murtoonjärvi	2		2
Pyhäjärvi	55		55
Saaret	2		2
Teernijärvi	7		7
Toivasjärvi	1		1
Tottijärvi	3		3
Yhteensä	103	1	104

Maatilat AM

	Nykytilanne AM	Lisäys AM	Yhteensä AM
Jokisjärvi	7		7
Juojärvi	1		1
Järvenjärvi	2		2
Kirstuanjärvi	2		2
Kulovesi	15		15
Murtoonjärvi	1		1
Pyhäjärvi	18		18
Teernijärvi	3		3
Toivasjärvi	1		1
Yhteensä	50		50

**Asunnot ja maatilat
yhteensä**

	Nykytilanne	Lisäys	Yhteensä
	153	1	154

Loma-asufus RA, RA-1,
RA-2 ja RA-3

	Nykytilanne	Lisäys	Yhteensä
Hangaslammit		2	2
Haukijärvi	2		2
Hätikkäjärvi	7	8	15
Iso-Ahvenisto	1	2	3
Iso Tappuri		3	3
Jokisjärvi	24	4	28
Jouttijärvi	1	1	2
Juojärvi	3		3
Järvenjärvi	3	1	4
Kirstuanjärvi	2	1	3
Kulovesi	240	70	310
Saaret	11	3	14
Launiaisjärvi	1	1	2
Lilträskinjärvi	1		1
Mahnalanselkä	3		3
Murtoonjärvi		2	2
Otajärvi	1	3	4
Pieni Tappuri		1	1
Piikkilänjärvi	43	12	55
Pyhäjärvi	491	47	538
Saaret	49	10	59
Sanasjärvi	6	5	11
Taulajärvi	10	2	12
Teernijärvi	16	9	25
Toivasjärvi	5	1	6
Tottijärvi	33	3	36
Tuulosjärvi	1	2	3
Vähäjärvi	7		7
Ylinenjärvi (2123 02)	1	1	2
Yhteensä	962	194	1156

Loma-asunnot VR-alueilla

	Nykytilanne	Lisäys	Yhteensä
Pyhäjärvi	1	1	2
Yhteensä	1	1	2

Rakennusoikeudet RM-alueilla

Kulovesi	4050 k-m2	Loma-asunnot / rak.paikat	21 kpl
		Vuokra / lomaosakkeet	16 kpl
Piikkilänjärvi	2250 k-m2	Loma-asunnot / rak.paikat	22 kpl
Pyhäjärvi	5070 k-m2		
Yhteensä	11370 k-m2		

Erilliset saunat

	Nykytilanne	Lisäys	Yhteensä
Haukijärvi	1		1
Iso Kakkurijärvi	1		1
Jokisjärvi	1		1
Juojärvi	1		1
Kirstuanjärvi	1		1
Kulovesi	20	3	23
Launiaisjärvi		1	1
Lilträskinjärvi	1		1
Piikkilänjärvi	4		4
Pyhäjärvi	40	2	42
Sanasjärvi		1	1
Teernijärvi	1		1
Tottijärvi	2		2
Yhteensä	73	7	80

Rakennusoikeuden siirrot

	Vesistöltä	Vesistölle
Tuulosjärvi	2	
Hätikkäjärvi		2
Paskolampi	1	
Pyhäjärvi		1
Yhteensä	3	3

Rakentamattomat vesistöt

Heinisuonlammit
Heinijärvet, itäinen
Iso Kakkurijärvi
Juottojärvi
Kalliojärvi
Kiimalampi
Korpjärvi
Oksilampi
Pannukakko
Paskolampi
Pieni Porrassjärvi
Pikku Kivikesku
Pitkälampi
Porrassjärvi
Ruokejärvi
Saapaslampi
Siukolanjärvi
Stenvikinjärvi
Ylinenjärvi (212306)
(Kämppäsaaari rakennettu)
Ylisenjärvenlampi
Ylisenlampi

Yhteensä 21

NOKIAN RANTAOSAYLEISKAAVA

NATURA-ALUEIDEN RAKENNUSOIKEUDET

Kylä / tila	Rakennusoikeus	Käytetty	Siirretty	Korvattava	Vesistö	Muuta
413 Lauttala / 1:45	0,43			(1)	Heinijärvet, itäinen	
426 Viik / 1:326	16,85	1	0,29	16	Pieni Porrasjärvi Juottojärvi Porrasjärvi Kalliojärvi Ylisenjärvenlammi Ylinenjärvi (rakennus saarella) Ylisenlammi	Metsähallitus x)
407 Kankaantaka / 4:127	1,23			1	Kalliojärvi	
407 Kankaantaka / 1:246	0,77			1	Pitkälamm Kalliojärvi	xx)
407 Kankaantaka / 3:51	0,51			1	Pitkälamm Ruokejärvi	
407 Kankaantaka / 30:0	0,92			1	Ruokejärvi	
407 Kankaantaka / 6:56	2,33			2	Ruokejärvi	xxx)
407 Kankaantaka / 2:116	0,27			1	Korpjärvi	xxx)
407 Kankaantaka / 8:124	0,47	1			Koukkujärvi	
407 Kankaantaka / 5:61	0,34			1	Koukkujärvi	xxxx)
407 Kankaantaka / 5:90	1,61	1			järvi Koukkujärvestä etelään	Nokian kaupunki
415 Maatila / 7:4	0,23	1			Kivikesku	
Yhteensä	25,96	4	0,29	24 (+1)		

x) Tilojen 413-1:45, 407-7:138, 411-1:11, 438-1:57, 440-1:1 ja 440-6:8 mitoitusrakennusoikeus 2,01 -> kaavassa 2 rakennuspaikkaa

xx) Nykyiset tilat 1:251, 1:252 ja 1:253

xxx) Sama maanomistaja

xxxx) Maanomistajalla ei muita kiinteistöjä

ALUETEHOKKUUS

Muunnettu r.viiva n. 70% todellisesta (1.4)

Vesistö	Rantaviivan pituus, km	nykytilanne			Aluetehtokkuus		
		rak.paikat	lisäys rak.paikat	suunnitelma rak.paikat	nykytilanne las / km	suunnitelma las / km	suunnitelma las / km
Pyhäjärvi	57,60	605	50	655	10,5	10,5	11,4
Kulovesi	49,50	357	74	431	7,2	7,2	8,7
Jokisjärvi	5,30	35	4	39	6,6	6,6	7,4
Piikkilänjärvi	10,25	47	12	59	4,6	4,6	5,8
Tottijärvi	3,71	38	3	41	10,2	10,2	11,1
Teernijärvi	4,02	27	9	36	6,7	6,7	9,0
Järvenjärvi	1,26	6	1	7	4,8	4,8	5,6
Tuulosjärvi	1,86	1	2	3	0,5	0,5	1,6
Hätikkäjärvi	2,14	8	8	16	3,7	3,7	7,5
Sanasjärvi	2,31	6	6	12	2,6	2,6	5,2
Otajärvi	1,15	1	3	4	0,9	0,9	3,5
Taulajärvi	1,66	10	2	12	6,0	6,0	7,2
Juojärvi	1,05	5	0	5	4,8	4,8	4,8
Mahnalanselkä	0,16	3	0	3	18,8	18,8	18,8
Natura-alueen kaakkurijärvet	23,93	4	25	28	0,2	0,2	1,2
Yhteensä	165,89	1153	199	1351	7,0	7,0	8,1

Saarten ja alle 15 ha:n vesistöjen aluetehtokkuudet on laskettu pinta-alaperusteisesti.

Vesistön pinta-ala, ha	nykytilanne			Aluetehtokkuus		
	rak.paikat	lisäys rak.paikat	suunnitelma rak.paikat	nykytilanne vesiha / las	suunnitelma vesiha / las	suunnitelma vesiha / las
Muut vesistöt	61,64	36	16	52	1,7	1,2
Saaret (mukana Natura-alueen saari)	186,00	63	13	76	3,0	2,4

te julkaisusta 'Viherkettä: Uusi kiinteistövero'.

" Sellaisia rakentamattomia alueita, joilla on jopa huomattava arvo niin sanottuna *odotusmaana* voi olla asema- ja rakennuskaava-alueiden ulkopuolella muuallakin kuin verotuksessa tarkoitettulla maatilalla.⁵² Tällaisia alueita voi olla erityisesti ranta-alueilla ja kasvavien taajamien lähiympäristössä. Verotuksessa tällaisia alueita on tavallisesti pidetty joutomaina, eikä niille ole määrätty arvoa. Säännökset eivät kuitenkaan näyttäisi asettavan estettä sille, että tällainen *maatilan ulkopuolella oleva alue* arvostettaisiin käypää arvoon siten, että odotusarvokin otetaan huomioon. Ne varsin tiukat soveltamisedellytykset, joita tonttiarvon ottamiselle huomioon arvostamisessa on asetettu VVL § 23 §:ssä, koskevat vain maatiloja. Maatilalla esimerkiksi vielä *rantakaavan* laatiminen ei riitä rakennusmaana arvostamiseksi perusteeksi, mutta muualla kuin maatilalla säännökset eivät näytä asettavan estettä sille, että rantakaavoitetun alueen arvotuksessa otettaisiin myös tonttiarvo huomioon. Tällaisten alueiden odotusarvon tuleminen verotuksen toimittajan tietoon jäänee kuitenkin varsin satunnaiseksi. "